

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø

Adresseliste

18.04.2023

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/996

Protokoll fra møtet i Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder 17.04.2023

Organ:	Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder
Tid:	17. april 2023, kl. 10.00-15.00
Sted:	Villreinsenter Nord, Hjerkin
Protokollen er godkjent av:	Olav Søderberg
Grunnlag for møtegodtgjørelse	2 timer forberedelse, 5 timer møte
Saksbehandler:	Statsforvalteren i Trøndelag, Bjørn Rangbru

Deltakere på nemndsmøtet

Kommune	Medlemmer	Deltakelse	Varamedlemmer	Deltakelse
Alvdal	Olov Grøtting	x	Arne Dagfinn Øynes	
Dovre	Marius Voll	x	Gunn Jane Ulekleiv	
Folldal	Bente Fossum	x	Frode Brendryen	
Lesja	Eirik Sæther	x	Anne Matre	
Molde	Toril Melheim Strand (nestleder)	x	Stig Arild Arvesen	
Oppdal	Haakon Eldar Nordseth	x	Ingrid Husdal Dørum	
Rauma	Reidar Brude	x	Magnhild Vik	
Rennebu	Per Arild Torsen	x	Kari Aftreth	
Sunnal	Olav Søderberg (leder)	x	Astrid Sæter	
Tynset	Margrete Sundberg Rusten		Ola Engen	x
Statsforvalteren	Bjørn Rangbru (sekretær)	x		

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder
c/o Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600, 7734 Steinkjer
E-post: fmlpost@statsforvalteren.no

Leder: Olav Søderberg, mobil tlf. 90 68 68 13, e-post: olav@sundalen.com
Sekretær: Statsforvalteren i Trøndelag, Bjørn Rangbru, tlf 73 19 92 03, e-post fmlbra@statsforvalteren.no

Saksliste

Saksnr.	Tema
17-2023	Godkjenning av innkalling og saksliste
18-2023	Referat- og orienteringssaker
19-2023	Høring - Kommuneplanens samfunnsdel 2023 -2035 - Folldal kommune
20-2023	Høring av søknad om dispensasjon for å rive uthus og erstatte det med nytt på Storvollen, Folldal kommune.
21-2023	Høring - Søknad om dispensasjon for oppføring av løe på Knuthovdsetra i Folldal kommune
22-2023	Behandling av søknad om godkjenning av bestandsplan for Knutshø villreinområde
23-2023	Kvotestørrelse og kvotesammensetning i Knutshø villreinområde for 2023
24-2023	Kvotestørrelse og kvotesammensetning i Snøhetta villreinområde for 2023
25-2023	Søknader om tilskudd til villreintiltak 2023
26-2023	Innspill til tiltaksplaner for Snøhetta og Knutshø Villreinområder
27-2023	Eventuelt

17-2023 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Innkallingen eller link til innkallingen legges ut på villrein.no.

18-2023 Referat- og orienteringssaker

Minimumstelling av rein i Snøhetta villreinområde 09.03.2023

Ifølge Snøhetta Villreinutvalg ble det gjennomført minimumstelling i Snøhetta Øst og Vest den 09.03.2023. Forholdene ble vurdert som middels. Det ble funnet minimum 1407 rein i Øst og minimum 317 rein i Vest.

Villreinerådets fagdager holdes 31. mai og 1. juni på Beitostølen

Villreinerådet holder årets fagdag fra 31. mai - 1. juni (fra lunsj til lunsj). Villreinerådets landsmøte (kun for nemnder og utvalg), holdes før lunsj den 31. mai. Samlingen holdes på Beitostølen Resort. Nemndsmedlemmer som ønsker å delta vil få dekket kost, losji, samt reise- og møtegodtgjørelse. Informasjon er allerede utsendt til sendt medlemmene.

Klima- og Miljødepartementet inviterer til innspillmøte om stortingsmelding om villrein 4. mai 2023.

Klima- og miljødepartementet inviterer til innspillmøte for villreinområdene nord for Sognefjorden 4. mai 2023 kl. 10.00 - 13.00. Departementet ber i forbindelse med

dette også om skriftlige innspill, med frist 15. mai 2023. Departementet ønsker innspill om forslag til tiltak og nye/endra bruk av virkemiddel (ny politikk), som kan legge rammer for en forvaltning som fører oss nærmere det overordna målet om å bedre tilstanden for villreinen. Nemnda kan gi innspill. Invitasjonen er oversendt medlemmene.

Dovre kommune ga avslag på søknad om dispensasjon for å utvide fritidsbolig og bygge terrasse ved Hågåsetra

I sak 10-2023 ga nemnda uttalelse til høring og frarådet utvidelse av en fritidsbolig ved Hågåsetra. Nemnda argumenterte med at utvidelser av fritidsboliger kan tilrettelegge for økt overnattingskapasitet med påfølgende økt ferdsel i fjellområdene. Samt at en slik praksis kan skape presedens for andre søknader om å utvide fritidsboliger i området, slik at den samlede effekten av menneskelig ferdsel og forstyrrelse av rein kan bli betydelig. Kommunen støttet nemnda sin vurdering og avsto søknad om utvidelse.

Status i arbeidet med tiltaksplaner for Snøhetta og Knutshø villreinområder.

Det er opprettet prosjektgrupper i både Snøhetta og Knutshø villreinområder. Det er gjennomført to møter i begge gruppene. Gruppenes mandat, oppdraget, informasjon om tilstanden i villreinområdene, planlegging av innmelding av «scenarietkjøring», samle og strukturere de viktigste utfordringene, samt planlegging av de viktigste fagtema som det skal arbeides videre med, har hittil vært de viktigste oppgavene.

Forslag til vedtak

Referat- og orienteringssaker tas til etterretning.

Vedtak

Referat- og orienteringssaker tas til etterretning.

19-2023 Høring - Kommuneplanens samfunnsdel 2023 - 2035 - Folldal kommune

Saksopplysninger

I henhold til Folldal kommunes planstrategi 2020-2023 skal kommuneplanens samfunnsdel revideres i denne perioden. Planforslaget omfatter kommunens langsiktige mål og strategier for utviklingen av Folldal fram mot 2035. Målene og strategiene skal danne grunnlag for videre arbeid med handlingsdel og økonomiplan som viser hvilke tiltak som må gjennomføres for å oppnå målene.

Under kapittel 6. Arealstrategi, under mål og strategier, punkt 6.2 har kommunen som mål «Ta vare på villreinen og sårbar natur», med oppfølgingspunkt «Nye områder for bebyggelse skal etableres i tilknytning til eksisterende infrastruktur».

Punkt 6.4 «Ha hyttebygging på naturens premisser», med oppfølgingspunkter «*Har ikke større reserve av planlagte hytteområder i Kommuneplanens arealdel enn det er behov for. Tillater ikke ny spredt fritidsbebyggelse.*»

Samfunnsdelen som er på høring kan leses her:

https://www.folldal.kommune.no/_f/p1/i99e09c16-abb3-4cf7-ae79-64b86c9f94d7/mal-og-strategier-med-vurderinger.pdf

Vurdering

Norge er i dag det eneste landet i Europa som har rester av den opprinnelige ville fjellreinen, og har derfor et spesielt ansvar for å ta vare på og forvalte villreinen slik at også fremtidige generasjoner kan få oppleve levedyktige bestander av villrein. Miljødirektoratet har vedtatt at villreinen er en art av særlig stor forvaltningsinteresse. Villrein er oppført som en truet art på den globale rødlisten, og i Norge ble reinen klassifisert til nær truet i 2021. I begrunnelsen vises det bl.a. til at «Villreinens leveområder i Norge er under økende press som følge av samfunnets arealbruk og menneskelig ferdsel i og omkring fjellområdene.» Knutshø villreinområde er et nasjonalt villreinområde og en del av en Europeisk villreinregion.

Folldal kommune har store og viktige leveområder for villrein. Villreinen i Knutshø har store utfordringer med produksjon og til dels arealbruk. Det ble gjennomført klassifisering av tilstanden til villreinen i Knutshø i april 2022. Tilstanden ble klassifisert til dårlig.

Med utgangspunkt i tilstanden til reinen i Knutshø villreinområde, og statusen til arten, vurderes som viktig at Folldal kommune har fokus på ivaretagelse av villreinens behov i samfunnsdelen. Det vurderes som positivt at det under mål og strategier er et punkt om å ta vare på villreinen. Oppfølgingspunktene *«nye områder for bebyggelse skal etableres i tilknytning til eksisterende infrastruktur, har ikke større reserve av planlagte hytteområder i kommuneplanens arealdel enn det er behov for, tillater ikke ny spredt fritidsbebyggelse»*, er gode. I tillegg anbefales det at det innlemmes et nytt strekpunkt under 6.2: *Villreininteresser skal vektlegges i dispensasjonssaker i villreinområdet.*

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø vurderer det som positivt at det i samfunnsdelen, under mål og strategier, er et punkt om å ta vare på villreinen. Oppfølgingspunktene *«nye områder for bebyggelse skal etableres i tilknytning til eksisterende infrastruktur, har ikke større reserve av planlagte hytteområder i kommuneplanens arealdel enn det er behov for, tillater ikke ny spredt fritidsbebyggelse»*, støttes. I tillegg anbefales det at det innlemmes et nytt strekpunkt under 6.2: *Villreininteresser skal vektlegges i dispensasjonssaker i villreinområdet.*

Behandling

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø vurderer det som positivt at det i samfunnsdelen, under mål og strategier, er et punkt om å ta vare på villreinen. Oppfølgingspunktene *«nye områder for bebyggelse skal etableres i tilknytning til eksisterende infrastruktur, har ikke større reserve av planlagte hytteområder i kommuneplanens arealdel enn det er behov for, tillater ikke ny spredt fritidsbebyggelse»*, støttes. I tillegg anbefales det at det innlemmes et nytt strekpunkt under 6.2: *Villreininteresser skal vektlegges i dispensasjonssaker i villreinområdet, eller i områder som påvirker villreinområdet.*

Vedtak

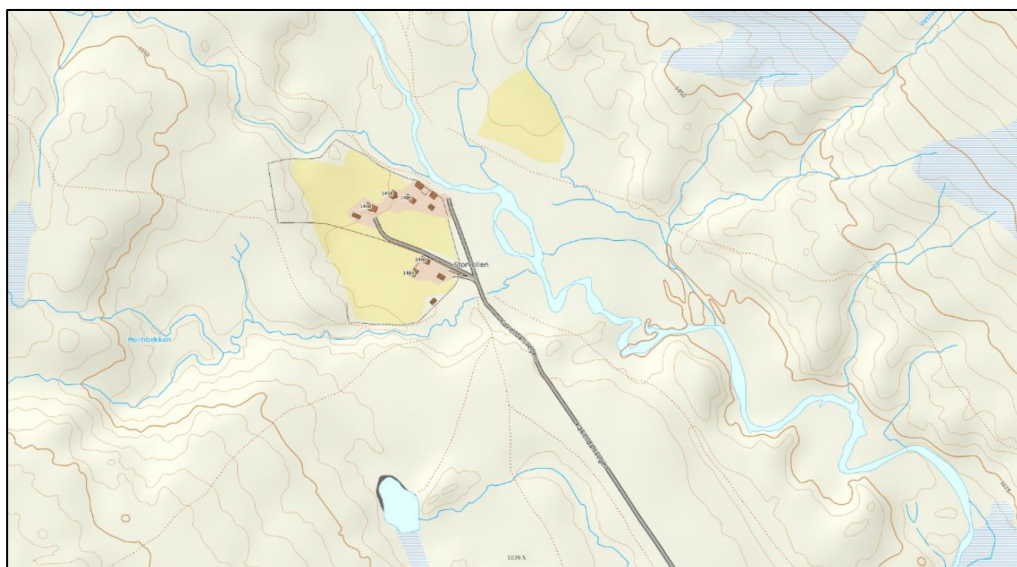
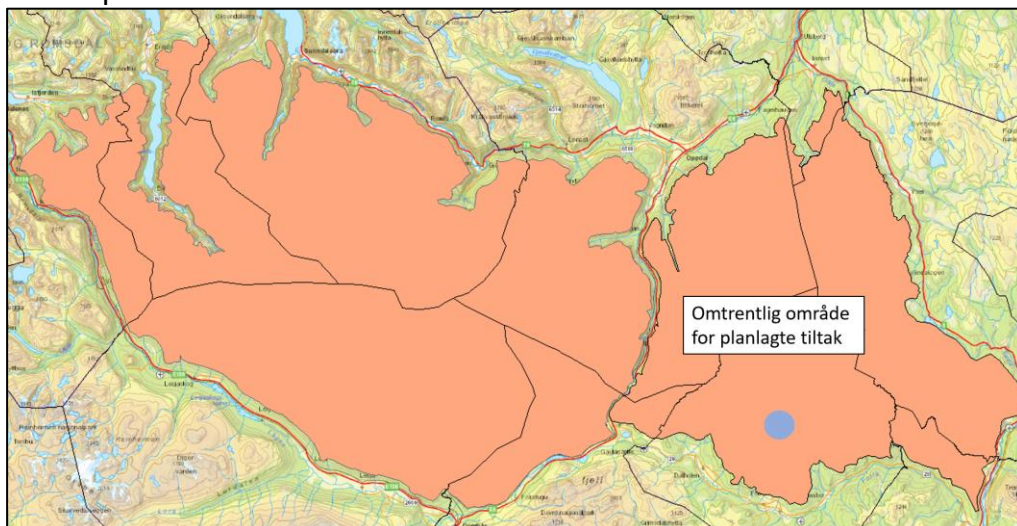
Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø vurderer det som positivt at det i samfunnsdelen, under mål og strategier, er et punkt om å ta vare på villreinen. Oppfølgingspunktene *«nye områder for bebyggelse skal etableres i tilknytning til eksisterende infrastruktur, har ikke større reserve av planlagte hytteområder i kommuneplanens arealdel enn det er behov*

for, tillater ikke ny spredt fritidsbebyggelse», støttes. I tillegg anbefales det at det innlemmes et nytt strekpunkt under 6.2: Villreininteresser skal vektlegges i dispensasjonssaker i villreinområdet, eller i områder som påvirker villreinområdet.

20-2023 Høring av søknad om dispensasjon for å rive uthus og erstatte det med nytt på Storvollen, Folldal kommune.

Saksopplysninger

Det søkes om riving av et gammelt uthus og oppføring av et tilsvarende nytt bygg. Uthuset er i henhold til søknaden 24 m² stort (BYA) og nytt tiltak vil ha samme størrelse. GNR/BNR/FNR 230/1/85. Området er i villreinens leveområde, og innenfor Knutshø landskapsvernområde.

Storvollen i Knutshø i Folldal kommune

Uthuset ble oppført omkring 1930, og er benyttet som låve, lager for materialer og ved, samt utedo. Gulv og bunnsviller, samt reisverk er i ferd med å råtne. Bygningen må rives og erstattes med tilsvarende nybygg.

Vurdering

Det er behov for å erstatte dagens bygning med en ny. Den nye bygningen vil ha samme areal, og ikke medføre økt overnattingskapasitet og ferdsel. Bygningen skal fortsatt benyttes som lager.

Forslag til vedtak

Ingen merknad.

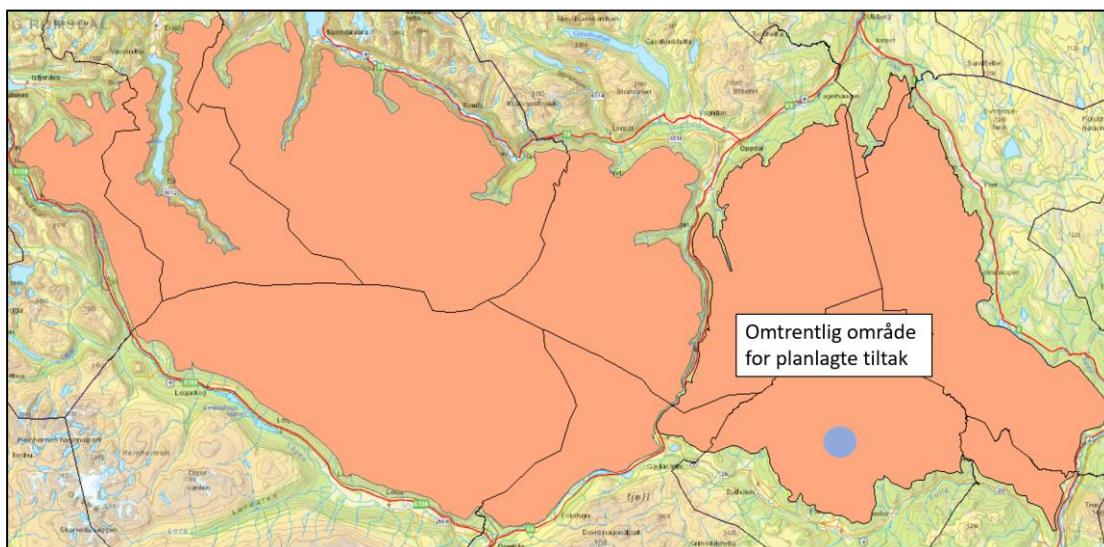
Vedtak

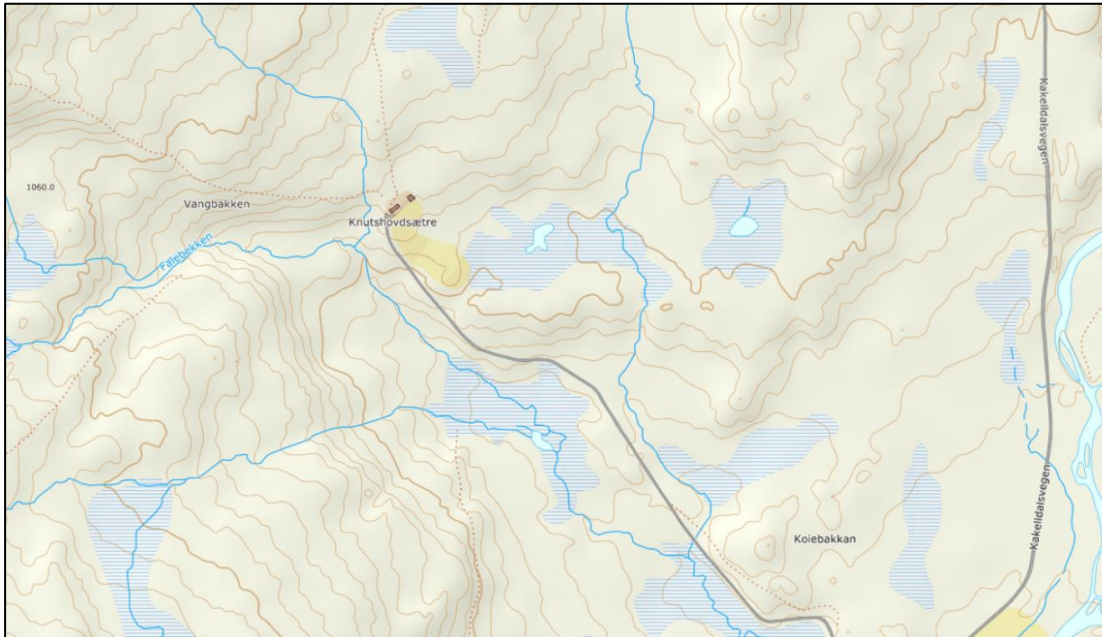
Ingen merknad.

21-2023 Høring - Søknad om dispensasjon for oppføring av løe på Knuthovdsetra i Folldal kommune

Saksopplysninger

Det søkes om å bygge ei høyløe der det tidligere har stått en slik bygning. Den forrige bygningen ble revet på 70-tallet. Ifølge søker brukes setra aktivt i landbruksdrift, hvor setervangen blir beitet av hester. Den gamle bygningen var på 5x8 meter. Den nye bygningen blir i samme størrelse. Bygningen skal benyttes til lagring av utstyr, gjerdemateriell, og ved.

Knuthovdsætra i Folldal kommune.

Vurdering

Det er behov for å bygge opp ei løe der det tidligere har vært ei løe. Den nye bygningen vil ha samme størrelse som den forrige, og ikke medføre økt overnattingskapasitet og ferdsel. Den skal benyttes som lager.

Forslag til vedtak

Ingen merknad.

Vedtak

Ingen merknad.

22-2023

Behandling av søknad om godkjenning av bestandsplan for Knutshø villreinområde

Saksopplysninger

Søknad om godkjenning av bestandsplan for Knutshø villreinområde ble sendt til nemnda 11.04.2023.

Bestandsplanen for Knutshø villreinområde 2023 - 2027 er en revisjon av forrige bestandsplan. Planen skal i hovedsak være et styringsverktøy for villreinutvalget i Knutshø. Den skal gjelde for perioden fra og med 2023 til og med 2027. Historikk om villreinen og forvaltning i Knutshø var godt beskrevet i de to foregående bestandsplanene og er ikke i like stor grad videreført i denne planen. Det er gjennomført en evaluering av den forrige planen som er oppsummert i den nye planen.

Vurdering

Villreinnemnda har myndighet, etter Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 27, til godkjenning av bestandsplan for et vald (villreinområde):

Villreinnemnda kan godkjenne en flerårig, maksimalt femårig, bestandsplan utarbeidet av villreinutvalg/grunneier-sammenslutning. Bestandsplanen skal som hovedregel omfatte hele villreinområdet, og inneholde mål for bestandsstørrelse og -utvikling, årlig avskytingsplan fordelt på alder og kjønn, oversikt over hvilke bestandsdata som skal samles inn og hvilke tiltak som er planlagt gjennomført.

Hvis det oppstår vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, eller vesentlige uforutsette endringer i bestanden i løpet av planperioden, kan villreinnemnda beslutte at ny bestandsplan skal utarbeides.

Når en bestandsplan er godkjent, kan vald få tildelt sin årlige fellingstillatelse som valgfrie dyr. Bestandsplanen fungerer som en bindende avtale mellom villreinnemnda og rettighetshaverne om avskytingsprofilen.

Kort om planens hovedutfordringer, målsetninger og tiltak:

Målsetning	Tiltak
Villreinen i Knutshø skal bli klassifisert til minst middels tilstand i kvalitetsnormen for villrein	Følge opp anbefalte tiltak som vil bli utarbeidet i tiltaksplaner for Knutshø

Det er positivt at bestandsplanen har som målsetting at villreinen i Knutshø skal ha minst middels tilstand. Hvilke tiltak som blir anbefalt i tiltaksplanen er imidlertid ikke klart.

Målsetning	Tiltak
Holde en vinterstamme på rundt 1500 dyr. Nivået bør i framtida vurderes ut fra resultater fra overvåking, forskning og kvalitetsnorm	Fortsatt bestandsregistrering gjennom årlig minimumstelling. Årlig antall fellingstillatelser tildeles ut fra bestandsstørrelse og forventet tilvekst slik at målet om en vinterbestand på 1500 nås.

I den forrige planperioden var det tilsvarende mål om 1500 dyr i vinterstammen. Målsettingen ble i mindre grad nådd. Bestanden har i hovedsak fluktuert mellom 1200-1400 dyr. Det har over flere år vært en synkende andel kalv i kalvetellingene. I tillegg er den

kjønns- og alderskorrigerede slaktevekten på kalv lav. Utnyttelsen av barmarksbeitene i Knutshø er stor, og en beiteundersøkelse i den delen av Knutshø som ligger i Oppdal, antyder at det kan være betydelig beitepress i deler av området (Rekdal, Y. & Angeloff, M. 2015. Vegetasjon og beite i Oppdal østfjell. Rapport frå vegetasjonskartlegging i Oppdal kommune Rapport 10/2015. Norsk institutt for skog og landskap.). De negative produksjonstrendene skyldes trolig flere og eventuelt samvirkende faktorer, men det kan være grunn til å tro at beitetrykket i barmarksesongen er i største laget. Ut fra tilstanden i Knutshø villreinområde vurderer saksbehandler at en målsetting på 1500 dyr som noe høyt. Men ikke så høyt at saksbehandler foreslår annet mål.

Målsetning	Tiltak
Øke arealbruken til reinen for å bedre ivareta reinstammens behov med hensyn til beite-, kalvingsområder og trekkveier.	Opprettholde dagens stopp- og parkeringsforbud på enkelt strekninger i jakta og arbeide for å få opprettet flere slike etter anbefalingene i NINA-rapport 1019.

Planen inneholder målsetning om at reinen bør øke arealbruken for å bedre ivareta reinstammens behov med hensyn til beite-, kalvingsområder og trekkveier. Studier med GPS merket rein har vist at reinen over lange perioder har brukt begrensede deler av villreinområdet. Det antas at menneskelig infrastruktur og påfølgende ferdsel er en av årsakene til reinens begrensede arealbruk. Saksbehandler vurderer målsetning, og tiltak for å nå målsetning, som gode.

Målsetning	Tiltak										
Stammesammensetningen i vinterstammen bør være (etter jakt, i prosent):	Bruke de ulike bestandsregistreringene man har tilgjengelig aktivt ved beregning av årlige kvoter.										
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kalv</th> <th>Simle</th> <th>Bukk 1</th> <th>Bukk 2</th> <th>Bukk 3</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10-14</td> <td>50-55</td> <td>4-8</td> <td>4-8</td> <td>18-25</td> </tr> </tbody> </table>	Kalv	Simle	Bukk 1	Bukk 2	Bukk 3	10-14	50-55	4-8	4-8	18-25	
Kalv	Simle	Bukk 1	Bukk 2	Bukk 3							
10-14	50-55	4-8	4-8	18-25							

Planen har en noe «videre ramme» på sammensetningen av stammen etter jakt sammenliknet med forrige plan. Saksbehandler vurderer målsetning, og tiltak for å nå målsetning, som gode.

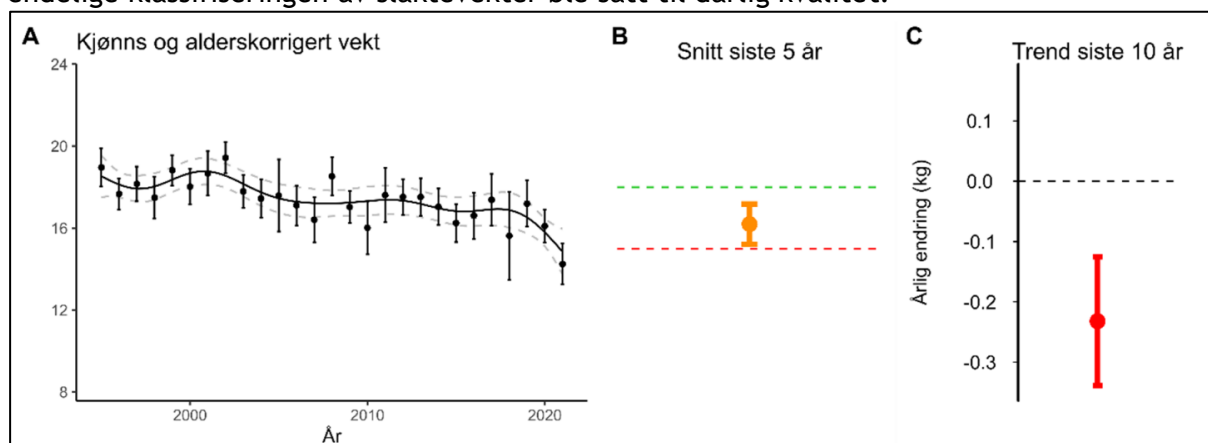
Målsetning	Tiltak
<p><i>Holde en bestand med optimal produksjon og avkastning, sunne og friske dyr, og god kjønns- og aldersfordeling.</i></p> <p><i>Arbeide videre med å skaffe best mulige data for å få gode svar på hvorfor trenden med nedgang i kalverekruttering og slaktevekter har oppstått.</i></p> <p><i>Følge med på utviklingen av helsetilstanden i bestanden og følge opp mulige sykdomsutbrudd</i></p>	<p><i>Vurdere om endringer i avskytingsprofil og bestandsstørrelse kan påvirke slaktevekter og produksjon i positiv retning.</i></p> <p><i>Samarbeide med NINA om årlige kalvetellinger, strukturtellinger og kondisjonsundersøkelse.</i></p> <p><i>Videreføre tett samarbeid med NINA og evt. andre aktører om undersøkelser som kan avdekke årsaken til nedgangen i kalverekrutteringa, men også andre aktuelle undersøkelser.</i></p> <p><i>Informere jegere om at det er ønskelig med informasjon om dyr som ser åpenbart syke ut for eventuell prøvetaking.</i></p> <p><i>Villreinutvalget innretter seg etter de til enhver tid gjeldende pålegg fra øvrige myndigheter angående CWD</i></p>

	<i>og vil gjøre sitt beste for å bistå i overvåkings- og opplysningsarbeidet</i>
--	--

<i>Målsetning</i>	<i>Tiltak</i>
<i>Redusere antall smittepunkt i form av saltsteinsplasser.</i>	<i>Dialog med grunneiere, beitenæring og myndigheter (Mattilsynet, Statsforvalteren, villreinnemnd) om mulig reduksjon i antall smittepunkt.</i>

Det er mange gode målsetninger i planen og det som er tatt med i saksfremlegget er bare et utvalg av planens målsetninger og tiltak. Det er generelt et stort fokus på å ha en god og sunn bestand, samt god ivaretagelse av reinens leveområde.

Knutshø Villreinområde ble i april 2022 klassifisert som dårlig etter kvalitetsnormen for villrein. Årsaken til dette var lave slaktevekter på hannkalv. For Knutshø har det vært en nedadgående trend i slaktevektene på kalv. Gjennomsnittsvekten for de fem siste årene var 16,1 kg (95 % CI: 14,9-17,3) og tilsa en klassifisering til middels. Det var en statistisk sikker nedgang i vektene (årlig endring = -0,23 kg, 95 % CI: -0,34- -0,13). Dette gjør at den endelige klassifiseringen av slaktevekter ble satt til dårlig kvalitet.

Mange av tiltakene i bestandsplanen vil kunne ha positiv effekt på slaktevekter til kalv, og vil være viktige å gjennomføre for å bedre tilstanden ved neste klassifisering.

Forslaget til bestandsplan har vært på høring i løpet av planprosessen, og medvirkning er dermed sikret. Ifølge hjorteviltforskriften § 27 skal bestandsplanen som hovedregel omfatte hele villreinområdet, og inneholde mål for bestandsstørrelse og -utvikling, årlig avskytingsplan fordelt på alder og kjønn, oversikt over hvilke bestandsdata som skal samles inn og hvilke tiltak som er planlagt gjennomført. Bestandsplanen som nemnda skal behandle inneholder alle forventningene. Bestandsplanen framstår som et godt gjennomarbeidet og oversiktlig dokument som vil bli et viktig styringsverktøy for villreinvertvalget i forvaltningen av Knutshøreinen i kommende 5-årsperiode.

For ytterligere informasjon henvises til bestandsplanen som er vedlagt sakspapirene.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 27, Bestandsplan for Knutshø villreinområde 2023 - 2027.

Bestandsplanen fremstår som et godt gjennomarbeidet og oversiktlig dokument som vil bli et viktig styringsverktøy for villreinutvalget i kommende 5-årsperiode.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes villreinnemnda.

Behandling

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 27, Bestandsplan for Knutshø villreinområde 2023 - 2027.

Bestandsplanen fremstår som et godt gjennomarbeidet og oversiktlig dokument som vil bli et viktig styringsverktøy for villreinutvalget i kommende 5-årsperiode.

Vi oppfordrer utvalget å forankre planen lokal politisk.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes villreinnemnda.

Vedtaket

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø godkjenner, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 27, Bestandsplan for Knutshø villreinområde 2023 - 2027.

Bestandsplanen fremstår som et godt gjennomarbeidet og oversiktlig dokument som vil bli et viktig styringsverktøy for villreinutvalget i kommende 5-årsperiode.

Vi oppfordrer utvalget å forankre planen lokal politisk.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes villreinnemnda.

23-2023

Kvotestørrelse og kvotesammensetning i Knutshø villreinområde for 2023

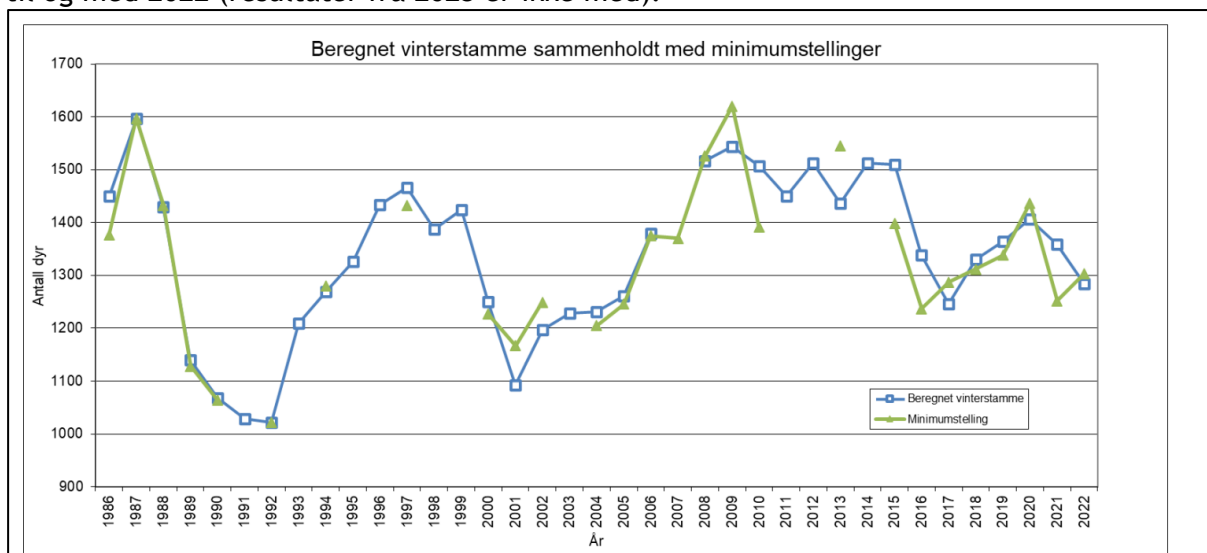
Knutshø villreinområde søker om villreinkvote i 2023 på 375 dyr jfr. ny bestandsplan. Som tidligere år søkes det i tillegg om 10 frie dyr til hvert av jaktfeltene Fåset og Naustervorda, slik at totalen blir 395 dyr. Det søkes om en kvotefordeling på 60% kalv, 20% simle/ungdyr og 20% fritt dyr.

Saksopplysninger og statistikk

I følge § 28 «Fastsettelse av fellingskvote og beregning av minsteareal», i forskrift om forvaltning av hjortevilt, skal villreinnemnda årlig vedta fellingskvote for hvert villreinområde innen 1. mai. Der det foreligger godkjent bestandsplan, skal villreinnemnda legge denne til grunn for sitt årlige vedtak om fellingskvote.

Det er en målsetting i bestandsplanen for Knutshø villreinområde for perioden 2023-2027 å ha en vinterstamme på 1500 dyr. Utrekning av kvotene baseres på beregnet stammestørrelse, forventet tilvekst ut fra gjennomsnittlig tilvekst de foregående år, og avgang av dyr. Punkt 7.5 i bestandsplanen viser hvordan beregningene gjennomføres. Vinteren 2023 er bestanden beregnet til 1341 dyr. Minimum antall dyr forsøkes telt hver vinter. Minimumstillingen er en kontroll på beregnet stammestørrelse. Vinteren 2023 ble det registrert 1200 dyr under minimumstillingen. Tellingen ble vurdert som middels vellykket. Beregningene er derfor hovedgrunnlaget for kvotevurderinger i 2023.

Figuren under viser beregnet vinterstamme sammenholdt med minimumstillinger i Knutshø til og med 2022 (resultater fra 2023 er ikke med):

Figur 1. Minimumstillinger og beregnede bestandsstørrelser i årene 1986 – 2022.

Figur fra årsmelding Knutshø Villreinutvalg 2022.

Strukturteiling utføres på høsten etter jakta. Det ble gjennomført en strukturteiling i Knutshø i 20-21 september 2022. Tabellen under viser resultater fra strukturteilinger i perioden 2008 - 2022 (kilde Knutshø Villreinutvalg og Norsk institutt for naturforskning):

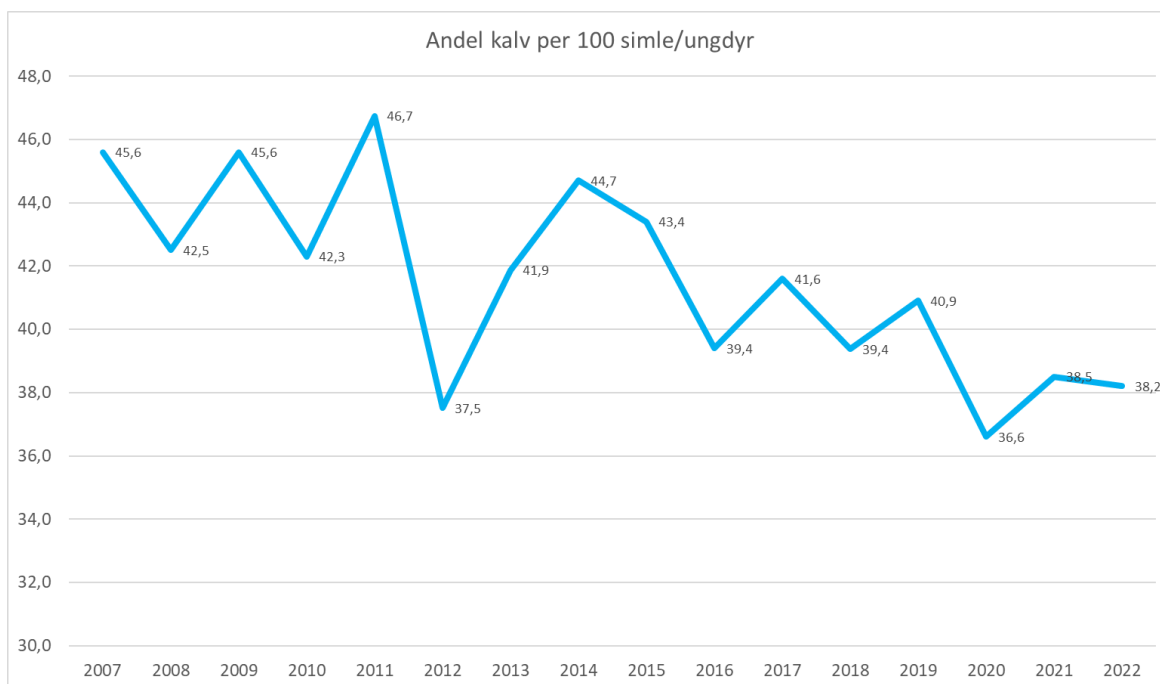
Tabell 2. Strukturtellinger i Knutshø 2008 – 2022.

År	Dato talt	Ant. flokker	Ant. dyr telt	Kalv	Simler	Ungbuk	Bukk 2 år	Eldre bukk
Målsetninger i bestandsplanen:				(18 - 23%)	(40 - 44%)	(7 - 9%)	(7 - 9%)	(18 - 22%)
2008		9	507	20,9	41,2	10,5	7,2	20,3
2009		4	768	23,3	42,8	6,3	8,5	19,1
2010		1	575	17,6	49,4	6,1	10,1	16,9
2011		2	430	19,3	47,0	5,6	8,4	19,7
2012	15.-19.okt	3	1012	19,2	47,8	7,0	7,8	18,2
2013	24.okt	2	478	22,4	45,8	6,1	8,8	16,9
2014	27.okt	1	452	18,1	45,3	6,0	11,7	18,8
2015	09-11.okt	2	561	23,4	41,5	4,6	7,0	23,5
2016	5-13.okt	3	645	23,0	42,5	7,0	8,0	19,5
2017	9-20.okt	2	397	24,2	41,8	5,5	7,6	20,9
2018	10.okt	3	567	24,9	46,6	5,1	8,7	14,8
2019	Ingen vellykket telling							
2020	11.nov	1	547	18,0	51,0	6,0	13,0	12,0
2021	18.okt	1	342	12,9	51,8	8,8	7,9	18,7
2022	20.-21.sept	3	401	22,7	52,6	4,0	4,0	16,7

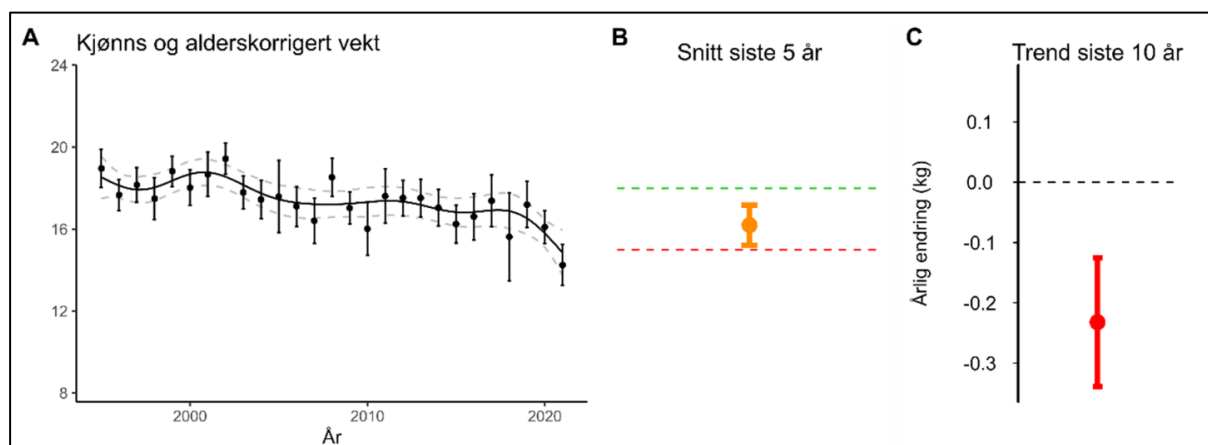
Figur fra årsmelding Knutshø Villreinutvalg 2022.

I forhold til målene i bestandsplanen har andelen kalv vært god (i 2021 var andelen uvanlig lav). Andelen simle har også i hovedsak vært innenfor målsettingen i bestandsplanen, men de siste tre årene har simleandelen vært svært høy. Andelen bukk i materialet er synkende, noe som er naturlig når andelen kalv og særlig simle er stigende.

Kalvetellingen i 2022 ble gjennomført av Norsk institutt for naturforskning. Tellingen gav et resultat på 38,2 kalv pr. 100 simle/ungdyr. Ut fra registreringene har kalveproduksjonen variert de siste 16 årene (2007 - 2022), men den langsiktige trenden viser en tydelig nedadgående trend. Gjennomsnittet for de fem siste årene er 0,39 og tilsier en klassifisering i normen til middels. Det er ingen statistisk sikker trend de ti siste årene. Den endelige klassifiseringen av rekrutteringen er derfor middels kvalitet i normen (Rolandsen med flere 2022). Bruk av et hvilket som helst annet startår enn 2012 (et lavproduksjonsår) i perioden 2008-2013 ville gitt en statistisk sikker negativ trend (Solberg med flere 2022).

For Knutshø har det vært en nedadgående trend i slaktevektene på kalv. Gjennomsnittsvekten for de fem siste årene er 16,1 kg (95 % CI: 14,9-17,3) og tilsier en klassifisering til middels. Det er en statistisk sikker nedgang i vektene (årlig endring = -0,23 kg, 95 % CI: -0,34- -0,13). Dette gjør at den endelige klassifiseringen av slaktevekter settes til dårlig kvalitet.

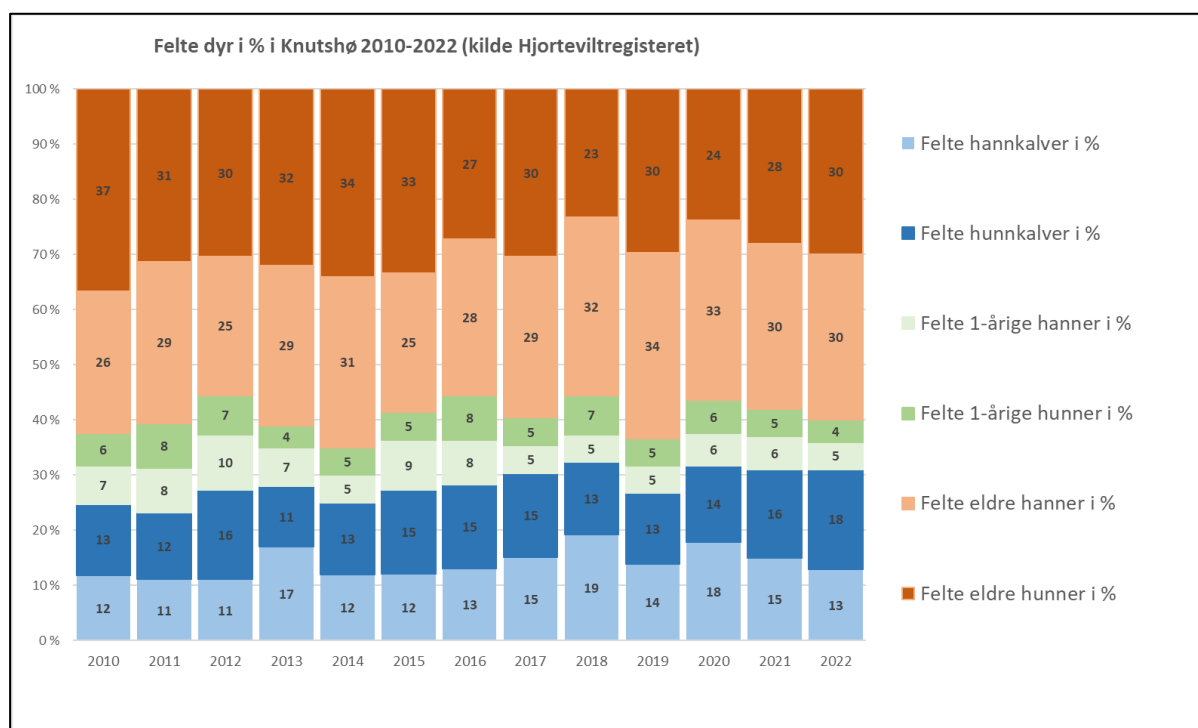

Oversikt over gjennomsnittlige slaktevekter per år med 95 % konfidensintervall (A), gjennomsnittlig slaktevekt for de fem siste årene (B) og trend for de ti siste årene (C).
 Kilde: Rolandsen med flere 2022.

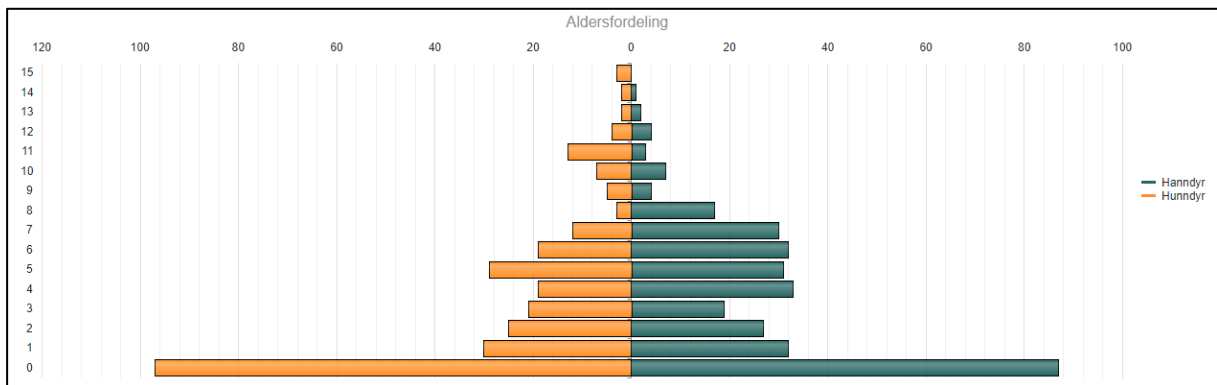
Tabell som viser antall felte dyr, kvote og fellingsprosent i Knutshø Villreinområde fra 2010 til og med 2022, kilde Hjorteviltregisteret.

Jaktår	Felte hannkalver	Felte hunnkalver	Felte 1-årige hanner	Felte 1-årige hunner	Felte eldre hanner	Felte eldre hunner	Tildelt totalt	Felte totalt	Fellingsprosent
2010	34	36	20	16	75	107	520	288	55
2011	34	36	25	23	88	94	670	300	45
2012	43	60	38	26	95	112	670	374	56
2013	64	40	27	16	107	120	670	374	56
2014	41	47	19	16	108	119	670	350	52
2015	48	58	37	21	99	132	670	395	59
2016	33	39	21	20	72	68	426	253	59
2017	30	31	11	10	59	60	420	201	48
2018	32	22	8	12	54	39	420	167	40
2019	27	24	9	9	63	56	420	188	45
2020	55	44	19	19	102	74	520	313	60
2021	31	32	13	11	60	56	395	203	51
2022	27	36	10	8	60	61	395	202	51

Den prosentvise fordelingen mellom felte dyr har vært relativt stabil i årene 2010-2022, se figuren under. Det er en svak trend med lavere andel felte eldre simler, det er en svak økning i andel felte eldre hanndyr, og det er en svak trend i økt andel uttak av kalv.

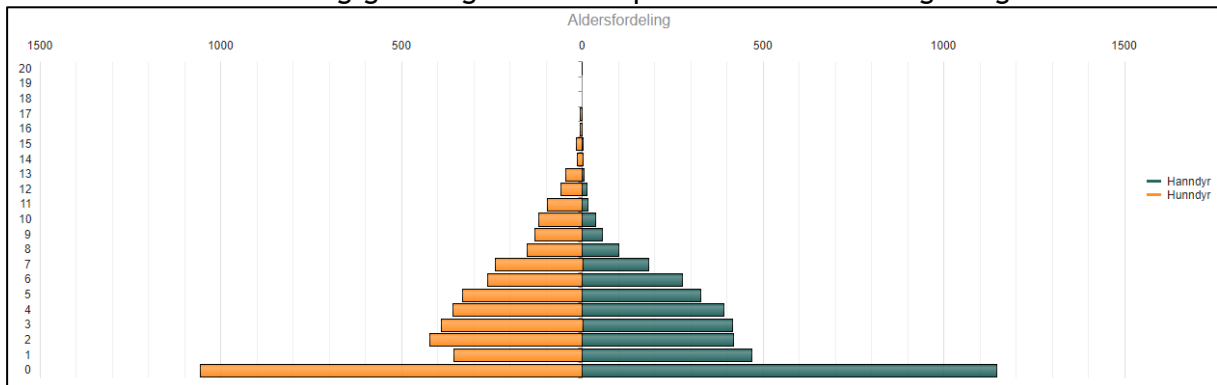

Tannsnitt av felte dyr gir nøyaktig alder. Alder på felte simler (fordelingen) antas å speile den reelle alderen i bestanden. Resultatene fra tannsnittingen tyder på at det er en ganske stor andel voksne simler i Knutshø.

Figuren viser alder på rein som er felt i Knutshø de siste fem jaktårene. I stor grad gjenspeiler resultatene alderssammensetningen i den levende bestanden. Kilde: Hjorteviltregisteret.

For å ha et sammenlikningsgrunnlag vises alder på felt rein i hele Norge i figuren under.

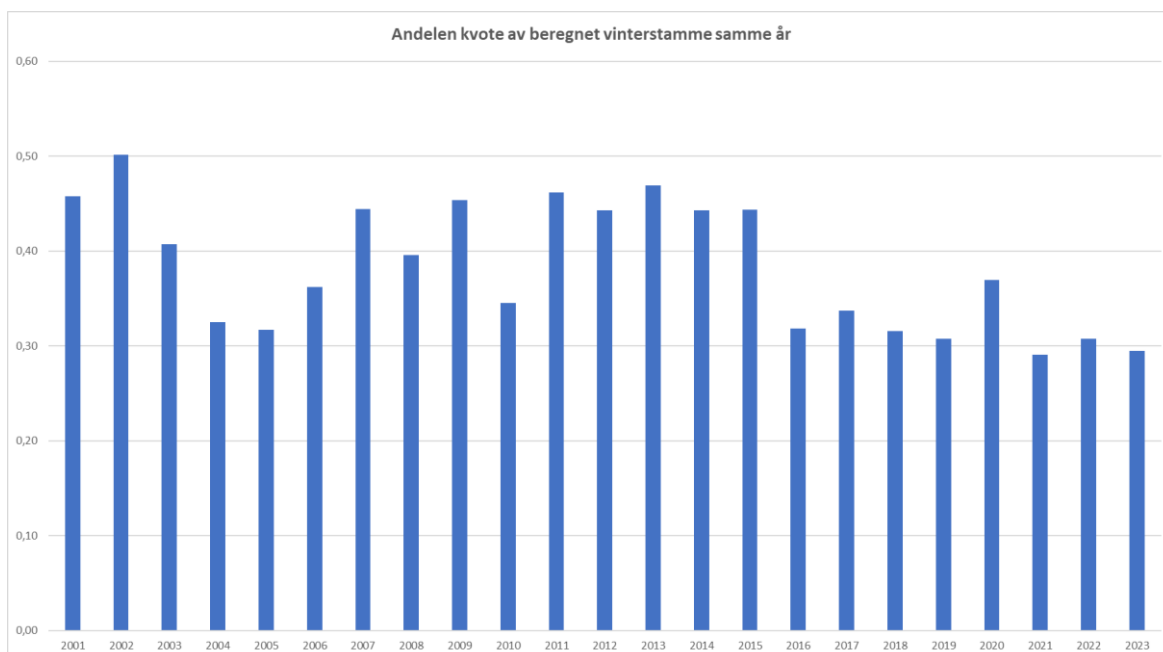

Figuren viser alder på rein som er felt i hele Norge de siste fem jaktårene. I stor grad gjenspeiler resultatene alderssammensetningen i den levende bestanden. Kilde: Hjorteviltregisteret.

Tallmaterialet er ikke så stort, men det gir ingen grunn til å tro at simlene i bestanden i Knutshø er spesielt unge. Det er mer trolig at simlene i Knutshø er hakket eldre enn snittet i Norge.

Vurdering

Det har over flere år vært utfordringer med synkende produksjon av kalv i Knutshø villreinområde. Utviklingsbildet vurderes som uheldig, og det vil gi utfordringer med å nå middels eller god tilstand ved neste tilstandsklassifisering etter kvalitetsnormen. En stor andel voksne simler i bestanden er nå avgjørende for å opprettholde produksjonen av antall kalv og til en viss grad kvotene.

Det er en tendens til at andelen kvote av beregnet vinterbestand er synkende. Dette er trolig et resultat av sviktende produksjon av kalv.

Bestandsplanen for Knutshø villreinområde 2023-2027 ble vedtatt på utvalgets årsmøte. Den er til behandling i villreinnemnda 17. april 2023. Her er det satt et bestandsmål på 1500 vinterdyr. Utvalget går ut fra at bestanden vinteren 2023 er under målsetningen. Utvalget har beregnet at en kvote på 395 dyr vil gi en svak økning i bestanden til 2024, men at den fortsatt er under målsettingen.

Det vil alltid være en viss usikkerhet knyttet til antall dyr, kalveproduksjon, og kjønns- og aldersstruktur i bestanden. Samtidig vil resultatene av de ulike undersøkelsene samlet kunne gi et bilde av bestandssituasjon og utvikling. Utvalgets vurderinger er at bestanden er under målsetting om 1500 vinterdyr, og bæreevnen blir ikke forringet. Andelen kalv per 100 simle/ungdyr er synkende, noe som tyder på at produksjonen har blitt lavere.

Ut fra naturmangfoldlovens bestemmelser er grunnlaget for jaktuttak til stede. Det er gjennomført både minimumstillinger og beregninger av bestandsstørrelsen. Bestanden antas, med noe usikkerhet, å være noe lavere enn målsettingen skissert i bestandsplanen. Med en kvote på 395 dyr i 2023 mener utvalget at bestanden får en svak økning til vinteren 2024.

Villreinnemnda vedtar årlig fellingskvote for hvert villreinområde innen 1. mai (jf. Hjorteviltforskriften § 28). Hvis godkjent bestandsplan foreligger, skal villreinnemnda legge denne til grunn for sitt årlige vedtak om fellingskvote. For vald med godkjent bestandsplan, tildeles fellingsstillatelsene som frie dyr. Bestandsplanen og den skriftlige tilslutningen fungerer da som en bindende avtale mellom villreinnemnda og rettighetshaverne om avskytingsprofilen. Selv om det foreligger godkjenning av en flerårig bestandsplan, skal villreinnemnda likevel vedta fellingskvote årlig, jf. Hjorteviltforskriftens § 29 «Fellingstillatelse for villrein». Tildeling av fellingsstillatelse er et enkeltvedtak som kan påklages innen tre uker fra mottagelse.

Saksbehandler vurderer i utgangspunktet omsøkt kvotestørrelse og fordeling som god, og vil bidra til at stammen nærmer seg målsetting i bestandsplan. Knutshø Villreinområde er ett vald. Nemnda tildeler hele kvoten til valdet. Valdet avgjør selv hvordan fellingstillatelsene fordeles internt i valdet. Nemnda har ikke hjemmel å tildele 10 frie dyr til hvert av jaktfeltene Fåset og Naustervorda.

Solberg, E. J., Veiberg, V., Strand, O., Hansen, B. B., Rolandsen, C. M. Andersen, R., Heim, M., Solem, M. I., Holmstrøm, F., Granhus, A., Eriksen, R., Bøthun, S. W. 2022. Hjortevilt 1991-2021: Oppsummeringsrapport fra Overvåkingsprogrammet for hjortevilt - NINA Rapport 2141. Norsk institutt for naturforskning.

Rolandsen, C.M., Tveraa, T., Gundersen, V., Røed, K.H., Tømmervik, H., Kvie, K., Våge, J., Skarin, A. & Strand, O. 2022. Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering - 2022. NINA Rapport 2126. Norsk institutt for naturforskning.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø vedtar, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, kvotestørrelse for Knutshø villreinområde (vald) på 395 fellingstillatelser. Kvoten fordeles på 60% kalv, 20% simle/ungdyr og 20% fritt dyr.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles Miljødirektoratet, men sendes villreinnemnda.

Behandling

Vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø vedtar, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, kvotestørrelse for Knutshø villreinområde (vald) på 395 fellingstillatelser. Kvoten fordeles på 60% kalv, 20% simle/ungdyr og 20% fritt dyr.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29. Eventuell klage stiles Miljødirektoratet, men sendes villreinnemnda.

24-2023

Kvotestørrelse og kvotesammensetning i Snøhetta villreinområde for 2023

Snøhetta villreinområde består av to vald; Snøhetta øst og Snøhetta vest. Snøhetta villreinområde har en bestandsplan som er godkjent for årene 2019-2023. Bestandsplanen er et styringsdokument for forvaltningen av villreinen i Snøhetta og gjelder for begge valdene.

Snøhetta villreinområde var til og med 2018 ett vald. Villreinutvalget søkte om å dele valdet i to vald, Snøhetta Øst og Snøhetta Vest. Hovedbegrunnelsen fra utvalget var at stammen i Snøhetta over lang tid hadde blitt forvaltet som to adskilte bestander. Utvalget pekte på at dyrene i Snøhetta vest og Snøhetta øst var ulike i kondisjon og slaktevekter. Og at dette medførte at dyrene i de ulike områdene trengte ulike forvaltningstiltak. Nemnda innvilget søknaden i april 2019.

I bestandsplanen for 2019 til 2023 er det et mål å ha en stammestørrelse på 2200 dyr +/- 10 % i Snøhetta Øst. Tilsvarende er det et mål å ha en stammestørrelse på 800 dyr +/- 10 % i Snøhetta Vest. Det er videre en målsetting å ha følgende sammensetning i både øst- og vestområdet etter jakta; 18-23 % kalv, 40-44 % simle, 7-9 % ettårig bukk, 7-9 % toårig bukk, og 17-22 % eldre bukk.

Snøhetta villreinområde søker en villreinkvote i 2023 med følgende fordeling mellom valdene Snøhetta Øst og Snøhetta Vest:

Snøhetta villreinutvalg søker om en kvote i Snøhetta Øst på 500 dyr med en avskytingsprofil på 10 % fritt dyr, 15 % kluftebukk, 20 % simle/ungdyr, 55 % kalv.

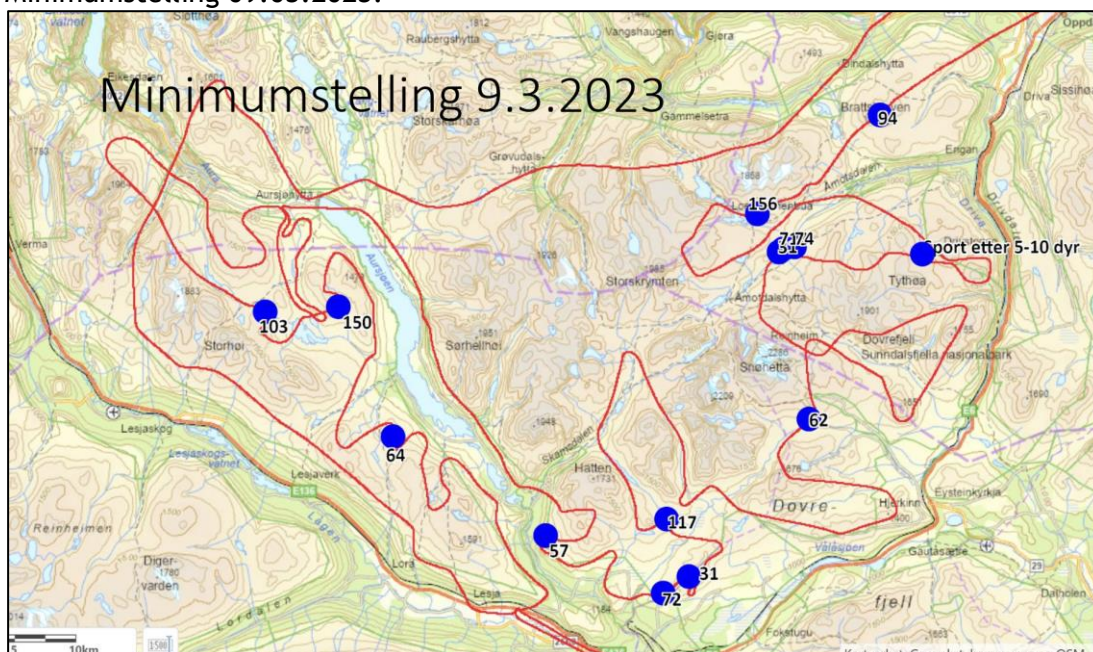
Kvoteforslaget er begrunnet i et ønske om å øke bestanden noe. Lave slaktevekter og lave produksjonstall gjør at det ikke er ønskelig å øke bestanden mye for å nå målene i bestandsplanen.

Snøhetta villreinutvalg søker om en kvote i Snøhetta Vest på, 80 dyr med en avskytingsprofil på 10 % fritt dyr, 10 % kluftebukk, 5 % simle/ungdyr, 75 % kalv.

Kvoteforslaget er begrunnet i et ønske om å øke bestanden. Det er også ønskelig å vri avskytingen mer over på yngre dyr, noe som gir en eldre og mer produktiv bestand etter jakta.

Saksopplysninger og statistikk

Minimumstelling 09.03.2023:

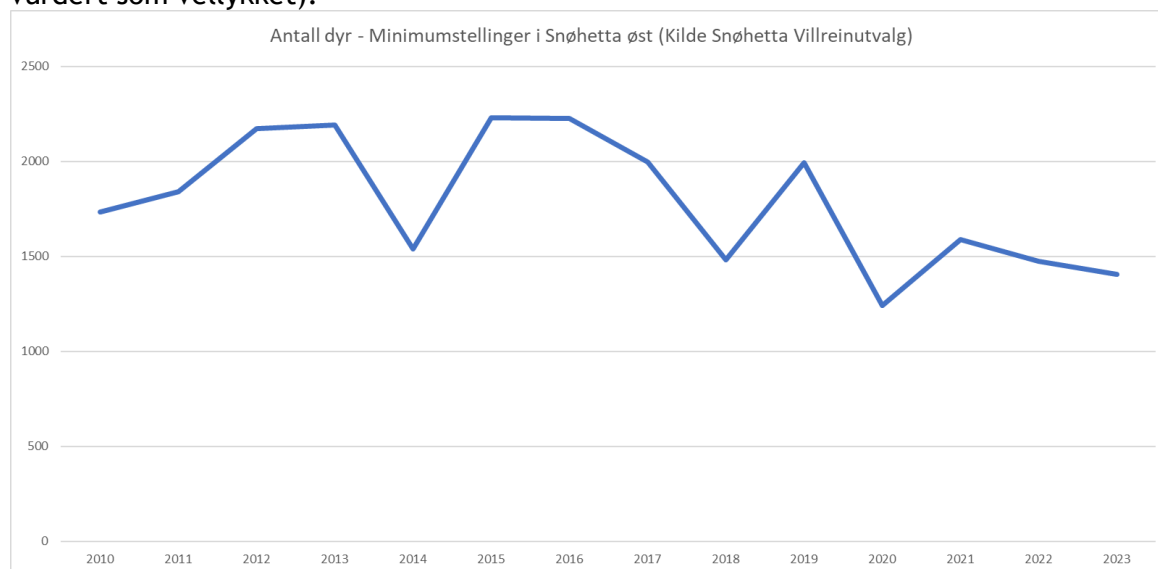

Flyrute og områder hvor det ble funnet dyr 09.03.2023. Områder hvor det erfaringsmessig er rein på denne tiden, virker godt dekket. Kilde Snøhetta Villreinutvalg.

Snøhetta Øst

I Snøhetta Øst er det erfaringsmessig krevende å få gjennomført gode minimumstillinger. Skiftende værforhold, klimatiske forskjeller, og kupert terreng, vanskeliggjør tellingen. Den 09.03.2023 ble det funnet 1407 dyr på minimumstillingen.

Resultater fra minimumstillinger i Snøhetta Øst fra 2010-2023 (ikke alle år er tellingen vurdert som vellykket):

De siste årene har det vært usikkerhet knyttet til antall rein i bestanden i Snøhetta Øst. Resultatet fra tellingene har vært noe lavere enn forventet. Tellingene som har gitt lave

minimumstall har skapt diskusjon og usikkerhet om hvor vellykket tellingene har vært. For å redusere usikkerheten har utvalget gjennomført flere tellinger samme vinter. I 2021 og 2022 ble det gjennomført flere minimumstillinger. Trenden siste år viser en synkende bestandsstørrelse i Snøhetta Øst.

Tabellen under viser høyeste registrerte antall dyr under minimumstillingene i 2021 og 2022.

Registrert antall dyr under minimumstilling i Snøhetta Øst.

Vald	2021	2022	2023
Snøhetta Øst	1589	1474	1407

Kilde Snøhetta Villreinutvalg.

I Snøhetta Øst er det gjennomført telling av antall kalv i 2020, 2021 og 2022. Dette gjennomføres på forsommeren.

År	Antall dyr funnet	Antall kalv funnet	Antall ungdyr og simle funnet	Antall kalv per simle ungdyr
2020	1856	476	1238	0,37
2021	1441	413	938	0,44
2022	601	142	435	0,33

Kilde NINA.

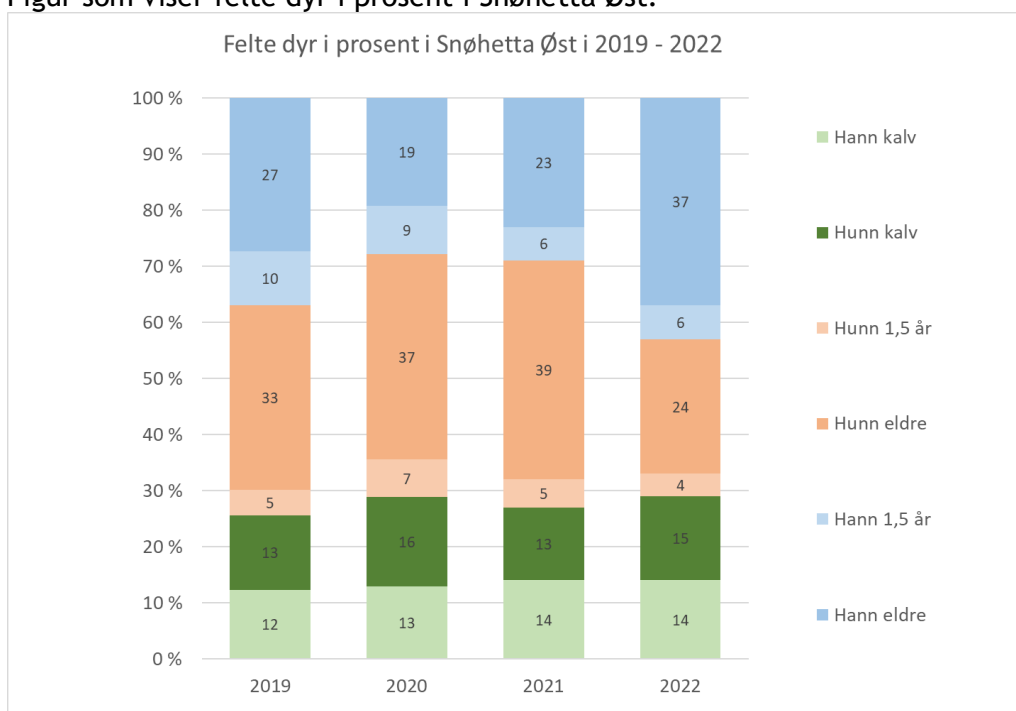
Produksjonen av kalv var særlig lav i 2022.

Strukturtelling etter jakta gir en oversikt over andelen simle og ungdyr etter jakta. Det ble gjennomført strukturtelling i Snøhetta Øst i 2017, 2019, 2021 og 2022. Det ble ikke gjennomført strukturtelling i 2018 og 2020. Tabellen under viser strukturtelling i Snøhetta Øst. Tallene er i prosent.

	Kalv	Simle	Ettårig bukk	Toårig bukk	Eldre bukk
2017	26,8	46,8	7,5	7,6	16,5
2019	17,8	58,5		23,7	
2021	15,1	53,5	7,3	5,4	18,7
2022	15	59	8	5	13

Kilde NINA.

Figur som viser felte dyr i prosent i Snøhetta Øst.

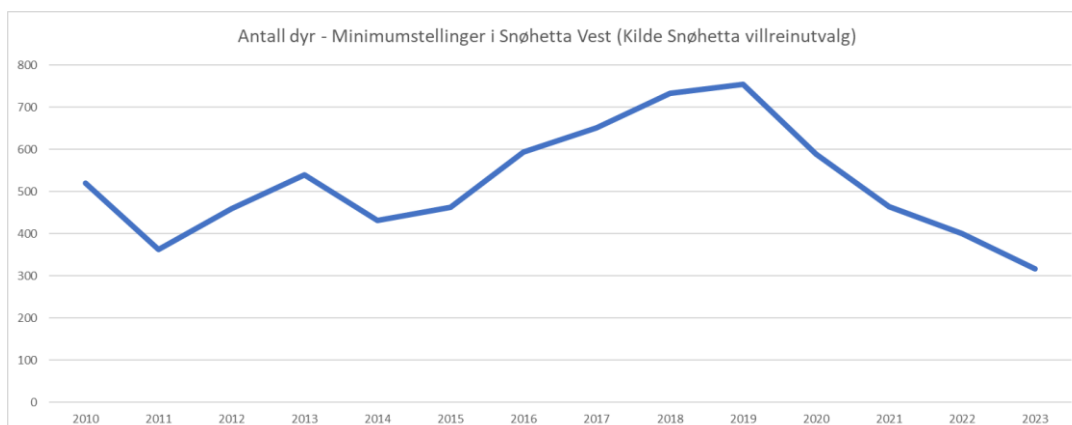

Andelen simle i uttaket har vært ganske høy. Motivasjonen for dette har blant annet vært å øke bukkenandelen i stammen.

Snøhetta Vest.

De siste årene har det vært usikkerhet knyttet til antall rein i bestanden i Snøhetta Vest. Resultatet fra tellingene har vært noe lavere enn forventet. Tellingene som har gitt lave minimumstall har skapt diskusjon og usikkerhet om hvor vellykket tellingene har vært. For å redusere usikkerheten har utvalget enkelte vintre gjennomført flere tellinger.

Figuren under viser minimumstallinger fra 2010-2023 i Snøhetta Vest (ikke alle tellingene er vurdert som vellykket):

Tabellen under viser høyeste registrerte antall dyr under minimumstillingene siste to år. Registrert antall dyr under minimumstilling.

Vald	2021	2022	2023
Snøhetta Vest	464	400	317

Kilde Snøhetta Villreinutvalg.

Det er gjennomført kalvetelling i Snøhetta Vest i 2019-2022:

År	Antall dyr funnet	Antall kalv funnet	Antall ungdyr og simle funnet	Antall kalv per simle ungdyr
2019	498	170	328	0,52
2020	406	120	266	0,45
2021	360	108	261	0,41
2022	147	30	110	0,27

Kilde: Norsk institutt for naturforskning.

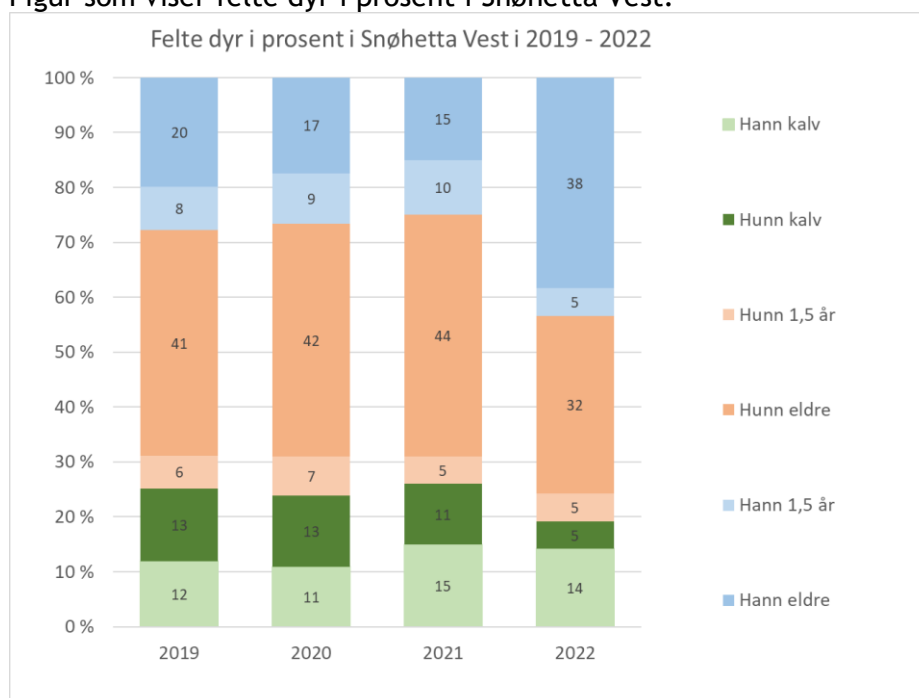
Det har vært synkende produksjon av kalv i Snøhetta Vest. Særlig i 2022 var produksjonen lav.

Det ble gjennomført strukturtelling i 2019, 2021 og 2022.

	Kalv	Simle	Ettårig bukk	Toårig bukk	Eldre bukk
Strukturtelling ble gjennomført i Snøhetta Vest 4.10.2019. Det ble funnet 535 dyr.	22,6 %	57,8 %		19,6 %	
Det ble ikke gjennomført strukturtelling i 2020					
2021 ble en flokk på 127 dyr undersøkt.	24,4 %	48,8 %	5,5 %	4,7 %	16,5 %
21-22.10.2022 (163 dyr)	17 %	50 %	7 %	8 %	19 %
Målsetting i bestandsplan (for 2019-2023) etter jakt.	18-23 %	40-44 %	7-9 %	7-9 %	17-22 %

Antall undersøkte dyr var noe lavt i 2021. Resultatene tyder på at andelen simle er noe høy, i forhold til målsettingene.

Figur som viser felte dyr i prosent i Snøhetta Vest.

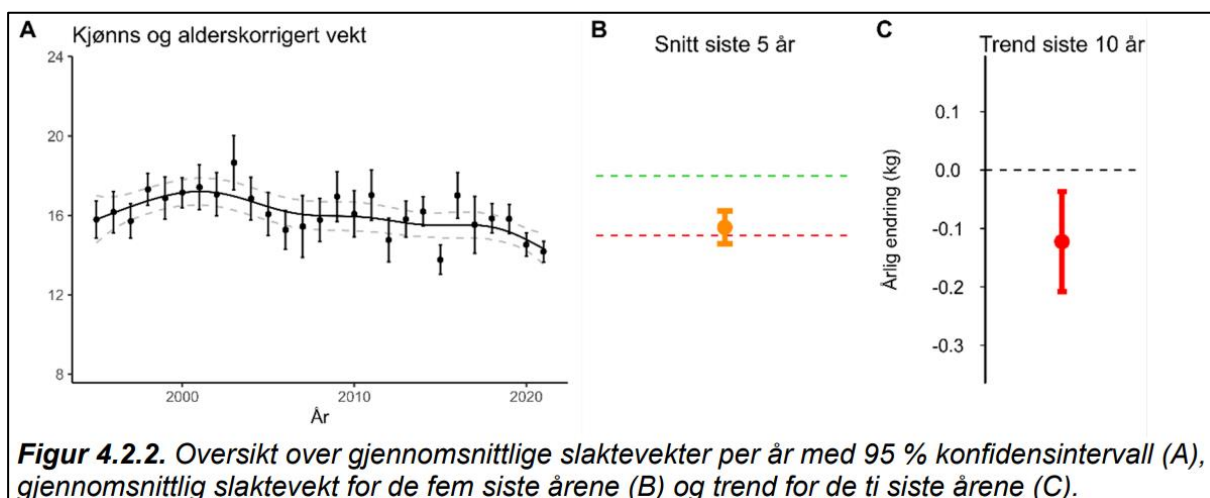
Andelen simle i uttaket har i flere år vært ganske høy. Motivasjonen for dette har blant annet vært for å øke bukkenandelen i stammen. Andelen felte kalver var svært lavt i 2022 (19%). Dette kan ha sammenheng med at det ble registrert lite kalv i Snøhetta vest forsommeren 2022. Til sammenlikning ble det på landsbasis felt 32 % kalv i 2022.

Snøhetta - begge vald sammen.

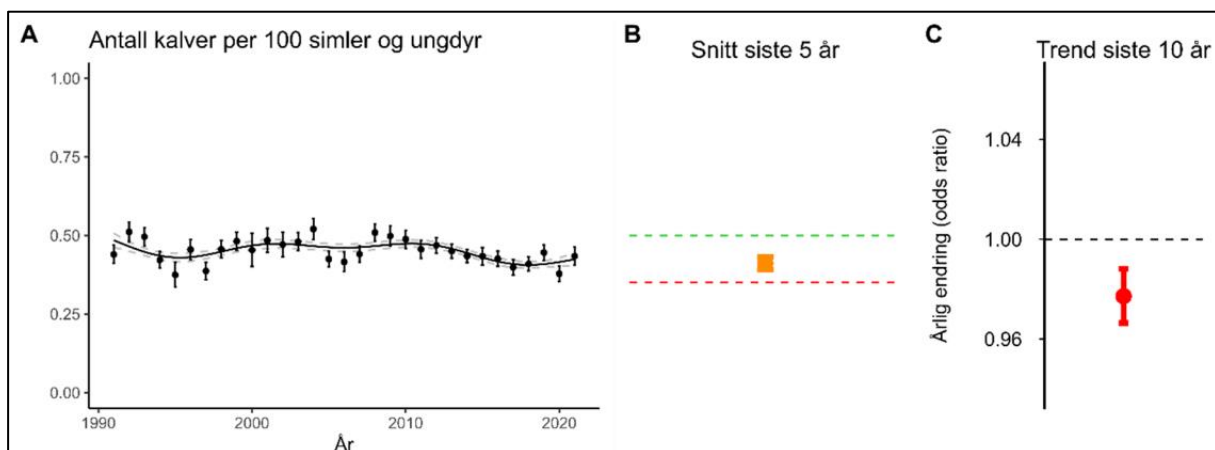
I april 2022 kom klassifiseringen av tilstanden i de nasjonale villreinområdene. Helhetsvurderingen medførte at Snøhetta villreinområde ble klassifisert til dårlig kvalitet, etter at delnorm 1 og delnorm 3 ble satt til dårlig kvalitet, mens delnorm 2 ble satt til middels kvalitet. Snøhetta oppfylder dermed ikke kvalitetsnormens mål om minimum middels kvalitet. Snøhetta ble dårlig på grunn av lav kjønns- og alderskorrigert slaktevekt på hannkalv, lavt antall antall kalver per 100 simle og ungdyr, samt funksjonelle trekkpassasjer.

Tabell 4.2.2 Klassifisering av de enkelte måleparameterne under delnorm 1, 2 og 3 for Snøhetta. Eventuell grå fargekode angir manglende datagrunnlag. Måleparameter 'Helsestatus – forekomst av alvorlig meldepliktig sykdom' måles ved å angi om slike sykdommer er til stede eller ikke, og middels tilstand benyttes derfor ikke for denne måleparameteren.

Delnorm	Måleparameter	Dårlig	Middels	God
1	Kjønns- og alderskorrigert slaktevekt på kalv	X		
1	Antall kalver per 100 simle og ungdyr	X		
1	Andel eldre (≥ 3 år) bukk per voksen (≥ 1 år) simle		X	
1	Genetisk variasjon			X
1	Helsestatus – forekomst av alvorlig meldepliktig sykdom		Brukes ikke	X
2	Lavbeiter		X	
3	Funksjonell arealutnyttelse			X
3	Funksjonelle trekkpassasjer	X		

I Snøhetta gikk vektene noe opp på slutten av nittitallet, med en topp rundt tusenårsskiftet. De har deretter gått noe ned. Gjennomsnittlig vekt for de fem siste årene ligger på 15,4 kg (95 % CI: 14,6-16,2) og tilsier en klassifisering som middels. Den negative trenden er imidlertid statistisk sikker (-0,12, 95 %: -0,21- -0,04 kg per år), og den endelige klassifiseringen for kjønns- og alderskorrigert vekt blir derfor dårlig satt til dårlig kvalitet.

Antall kalver per 100 simler og ungdyr har variert fra ca. 40 til ca. 50 prosent. Gjennomsnittet for de fem siste årene har vært på 41 prosent (95 % CI: 0,39-0,43) og tilsier en klassifisering som middels. Det har i tillegg vært en statistisk sikker negativ trend de ti siste årene (trend = 0,98, 95 % CI: 0,97-0,99). Den endelige klassifiseringen av rekrutteringen blir derfor satt til dårlig kvalitet.

Kilde; Rolandsen, C.M., Tveraa, T., Gundersen, V., Røed, K.H., Tømmervik, H., Kvie, K., Våge, J., Skarin, A. & Strand, O. 2022. Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering - 2022. NINA Rapport 2126. Norsk institutt for naturforskning.

Vurderinger

I Snøhetta Øst ble det registrert 1474 dyr under minimumstellingen vinteren 2022. Tellingen ble vurdert å være akseptabel. Under kalvetellingen forsommeren 2022 ble det registrert 435 simle/ungdyr og 142 kalv. Det gir 32,6 kalv per 100 simle/ungdyr. Andelen simle/ungdyr under strukturtellingen høsten 2021 viste 60,8%. Det gir et estimat på cirka 896 simle/ungdyr i stammen vinteren 2022. Beregnet antall kalv født i 2022 ble 292.

Høsten 2022 ble det felt 339 dyr. 4 % er benyttet som irregulær avgang, som gir avgang på cirka 59 dyr. Stammeberegningene etter jakta i 2022 gir da 1368 dyr. Under minimumstillingen ble det funnet 1407 dyr. Det er et mindre avvik på cirka 40 dyr. Årsaken til avviket kan blant annet være at det er lavere irregulær avgang enn 4 %, innvandring fra vestområdet, større produksjon enn beregnet, eller at ikke alle dyrene ble funnet under tellingen i 2022.

Høsten 2022 var simle/ungdyrandelen fra strukturtellingen i Snøhetta Øst på, 0,67. 1407 telte dyr vinteren 2023 gir et estimat på 958 simle/ungdyr våren 2023. Kalveproduksjon på 0,38 (snitt siste 3 år) gir estimat på tilvekst på 350 kalver våren 2023. Kvote på 500 dyr med fellingsprosent på 41,8 gir estimat på 209 felte dyr høsten 2023. Irregulær avgang for 2023 på 4% gir 56 dyr. Stammen estimeres etter jakt til 1492 dyr. Det estimeres en økning i bestandsstørrelse på mellom 5-10 %.

Det vil alltid være en viss usikkerhet om de innsamlede verdiene gjenspeiler realiteten i stammen. Beregningene her gir indikasjoner på at bestanden ligger mellom 1400 og 1500 dyr ved årsskiftet 2023-2024.

I Snøhetta Vest ble det telt minimum 400 dyr i 2022. I 2023 ga tellingen minimum 317. Det er usikkerhet omkring bestandsstørrelsen, den vurderes som en del under målsetting, og det er ønskelig å bygge opp stammen.

I Snøhetta Vest ble det registrert 400 dyr under minimumstillingen vinteren 2022. Tellingen ble vurdert å være akseptabel. Under kalvetellingen forsommeren 2022 ble det registrert 110 simle/ungdyr og 30 kalv. Det gir 27,2 kalv per 100 simle/ungdyr. Andelen simle/ungdyr under strukturtellingen høsten 2021 viste 54,3 %. Det gir et estimat på cirka 217 simle/ungdyr i stammen vinteren 2022. Beregnet antall kalv født i 2022 ble 59. Høsten 2022 ble det felt 37 dyr. 4 % er benyttet som irregulær avgang, som gir avgang på cirka 16 dyr. Stammeberegningene etter jakta i 2022 gir da 406 dyr i Snøhetta Vest. Under minimumstillingen vinteren 2023 ble det funnet 317 dyr. Det er et avvik på cirka 80-90 dyr. Årsaken til avviket kan blant annet være at det er høyere irregulær avgang enn 4 %, utvandring fra vestområdet, lavere produksjon enn beregnet, eller at ikke alle dyrene ble funnet under tellingen i 2023.

Høsten 2022 er simle/ungdyrandelen fra strukturtellingen på 0,58. 317 telte dyr vinteren 2023 gir et estimat på 184 simle/ungdyr våren 2023. Kalveproduksjon på 0,38 (snitt siste 3 år) gir estimat på tilvekst på 70 kalver våren 2023. Kvote på 80 dyr med fellingsprosent på 40 % gir estimat på 32 felte dyr høsten 2023. Irregulær avgang for 2023 på 4% gir 13 dyr. Stammen i Snøhetta Vest estimeres etter jakt til 342 dyr. Det estimeres en økning i bestandsstørrelse på underkant av 10 %. Det er imidlertid grunn til å minne om at det er en usikkerhet om de innsamlede verdiene gjenspeiler realiteten i stammen. Det er også slik at det erfaringsmessig er lav fellingsprosent på kalvekort i Snøhetta Vest. Det er grunn til å anta at fellingsprosenten blir lav/felt få dyr.

I følge § 28 om «Fastsettelse av fellingskvote og beregning av minsteareal», i forskrift om forvaltning av hjortevilt, skal villreinnemnda årlig vedta fellingskvote for hvert villreinområde innen 1. mai. Der det foreligger godkjent bestandsplan, skal villreinnemnda legge denne til grunn for sitt årlige vedtak om fellingskvote.

Bestandsplanen er et styringsdokument for forvaltningen av villreinen i Snøhetta og gjelder for begge valdene. Bestandsplanen er nå inne i sitt femte og siste år. Det har vært

utfordrende å nå målene for antall dyr i bestandsplanen. Gjennomførte registreringer og beregninger tyder på at stammene er en god del lavere enn målsettinger i bestandsplanen. En relativt høy kvote over år, sammen med et relativt stort uttak av simle, særlig i vest, har trolig bidratt til å redusere bestandsstørrelsene.

Ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan og forventet avskyting, eller ved uforutsette endringer i bestanden, kan villreinnemnda trekke godkjenningen tilbake og vedta at det bør utarbeides ny bestandsplan. I dette ligger det for eksempel at nemnda vurderer at jaktuttakets størrelse eller sammensetningen i bestandsplanen ikke lenger er forenlig med ønsket utvikling av bestanden. Det er opp til villreinnemnda å utvise skjønn i slike vurderinger. Ved eventuell tilbaketrekking av godkjent bestandsplan, tildeles fellingstillatelser etter § 29 fjerde ledd inntil ny bestandsplan er godkjent.

Bestandsstørrelsene er nå vesentlig under vedtatte målsettinger. Utvalget foreslår betydelig reduserte kvoter i begge valdene. I tillegg foreslås det betydelig reduksjon i den relative andelen av simler/ungdyr i fellingstillatelsene. Saksbehandler vurderer at kvotene og profilene på fellingstillatelsene som utvalget foreslår, vil stoppe nedgangen, og eventuelt gi en svak økning i bestandsstørrelsene. Bestandsplanen er nå inne i sitt siste av fem år. Saksbehandler mener det vil være både unødvendig og uheldig å trekke godkjenningen tilbake selv om det er avvik i bestandsstørrelser. De foreslåtte kvotene og tildelingsprofil vil etter saksbehandlers vurdering bidra til en svak vekst, og til at dyrene i stammen i snitt blir eldre. Sistnevnte vurderes som positivt for både produksjonen av kalv og slaktevekter på kalv, noe som vurderes som viktig for å forbedre tilstanden til neste tilstandsklassifiseringen. Det er forøvrig aktuelt for utvalget å utarbeide ny bestandsplan til neste år.

Ut fra naturmangfoldlovens bestemmelser er grunnlaget for et jaktuttak til stede. Villreinnemnda vedtar årlig fellingskvote for hvert villreinområde innen 1. mai (Jf. Hjorteviltforskriften § 28). Hvis godkjent bestandsplan foreligger, skal villreinnemnda legge denne til grunn for sitt årlige vedtak om fellingskvote. For vald med godkjent bestandsplan, tildeles fellingstillatelsene som frie dyr. Bestandsplanen og den skriftlige tilslutningen er avtale mellom villreinnemnda og rettighetshaverne om avskytingsprofilen. Selv om det foreligger godkjenning av en flerårig bestandsplan, skal villreinnemnda likevel vedta fellingskvote årlig, jf. Hjorteviltforskriftens § 29 Fellingstillatelser for villrein. Tildeling av fellingstillatelse er et enkeltvedtak som kan påklages innen tre uker fra mottagelse.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø vedtar, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, en kvote i 2023 på 500 fellingstillatelser i Snøhetta Øst. Profilen på fellingstillatelser i Snøhetta Øst vedtas til 10 % fritt dyr, 15 % klufnbukk, 20 % simle/ungdyr, 55 % kalv.

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø vedtar, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, en kvote i 2022 på 80 fellingstillatelser i Snøhetta Vest. Profilen på fellingstillatelser i Snøhetta Vest vedtas til 10 % fritt dyr, 10 % klufnbukk, 5 % simle/ungdyr, 75 % kalv.

Vedtakene kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29.

Behandling

Vedtak

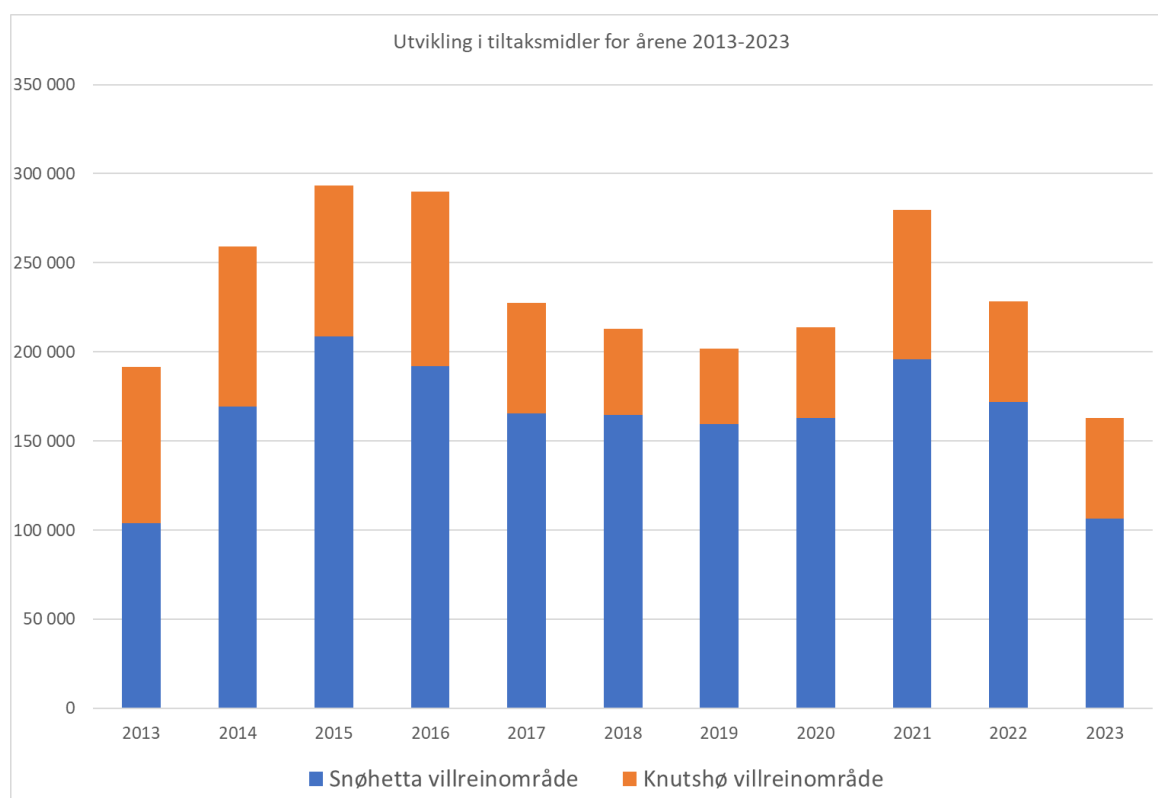
Villreinemnda for Snøhetta og Knutshø vedtar, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, en kvote i 2023 på 500 fellingstillatelser i Snøhetta Øst. Profilen på fellingstillatelser i Snøhetta Øst vedtas til 10 % fritt dyr, 15 % klufbuk, 20 % simle/ungdyr, 55 % kalv.

Villreinemnda for Snøhetta og Knutshø vedtar, med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 29, en kvote i 2022 på 80 fellingstillatelser i Snøhetta Vest. Profilen på fellingstillatelser i Snøhetta Vest vedtas til 10 % fritt dyr, 10 % klufbuk, 5 % simle/ungdyr, 75 % kalv.

Vedtakene kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29.

25-2023 Søknader om tilskudd til villreintiltak 2023

Det er for 2023 disponibelt kr 106 280,- for Snøhetta villreinområde og kr 56 450,- for Knutshø villreinområde til villreintiltak i villreinområdene. Tiltaksmidlene består av tilbakeførte fellingsavgiftsmidler til villreinområdet. Størrelsen på tiltaksmidlene varierer med hvor mange dyr som felles. Beløpet til fordeling i 2023 er det laveste på mange år:

Saksbehandler har vurdert at forvaltning av villreinen er hovedformålet med tiltaksmidlene. På grunn av det lave summen til fordeling i 2023, ble muligheten til å søke på tilskuddsmidler i 2023 kun formidlet til villreinutvalgene.

Det er 2 søknader til behandling.

Snøhetta villreinutvalg søker om;

kr 80 000,- til minimumstelling,

kr 15 000,- til kalvetelling,

kr 20 000,- til strukturtelling.

Totalt kr 115 000,-. Minimumstillingen for 2023 er gjennomført. For høsten 2023 er det planlagt en større innsats på strukturtelling i Snøhetta. Tiltakene vurderes å være i tråd med hovedformålet med tiltaksmidlene og har høy prioritet. Det innstilles i vedtak et tilskudd på kr 106 280,-.

Knutshø villreinutvalg søker om;

kr 20 000,- til minimumstelling,

kr 20 000,-, til strukturtelling,

kr 5 000,-, kalvetelling (bistand til NINA),

kr 15 000,-, informasjonsmaterieil til jegere,

kr 20 000,-, utarbeiding av statistikk og rapportering,

kr 20 000,-. Til arbeid med ny bestandsplan.

Totalt kr 100 000,-. Gjennomføring og resultater av tiltak vil bli dokumentert og oppsummert i utvalgets årlige rapport «Oppsyn og felling». Rapporten er et verktøy og oppslagsverk for utvalgets forvaltning av villreinstammen, og skal over år gi et godt materiale for å vurdere om forvaltningen har nådd de mål som settes i bestandsplanen. Tiltakene vurderes å være i tråd med hovedformålet med tiltaksmidlene og har høy prioritet. Det innstilles i vedtak et tilskudd på kr. 56 450,-.

For ytterligere informasjon henvises til vedlegg til saken.

Forslag til vedtak

Søknaden fra Snøhetta villreinutvalg imøtekommes med kr 106 280,-

Søknaden fra Knutshø villreinutvalg imøtekommes med kr 56 450,-

Vedtakene kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29.

Behandling

Vedtak

Søknaden fra Snøhetta villreinutvalg imøtekommes med kr 106 280,-

Søknaden fra Knutshø villreinutvalg imøtekommes med kr 56 450,-

Vedtakene kan påklages innen 3 uker fra mottatt informasjon, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og 29.

27-2023 Innspill til tiltaksplaner for Snøhetta og Knutshø Villreinområder

Kvalitetsnormen for villrein ble fastsatt ved Kgl. res. 23.06.2020. Kvalitetsnormen fastslår at dersom en fastsatt kvalitetsnorm ikke blir nådd, eller det er fare for dette, bør Klima- og miljødepartementet i samråd med andre berørte myndigheter utarbeide en plan for hvordan kvaliteten likevel kan bli nådd. Slike planer skal avveies mot hensynet til igangværende virksomhet av stor samfunnsmessig betydning i området.

De nasjonale villreinområdene er de største og mest intakte villreinområdene i landet og det er et mål at disse områdene på lang sikt skal oppnå god kvalitet etter normen. Klassifiseringen viser imidlertid at hele seks av de ti områdene har dårlig kvalitet. De fire øvrige områdene er klassifisert med middels kvalitet, og er dermed godkjent etter målene i kvalitetsnormen. Ingen områder har god tilstand. På bakgrunn av dette har Regjeringen besluttet at det skal igangsettes arbeid med tiltaksplaner for de aktuelle nasjonale villreinområdene.

Miljødirektoratet har i brev av 02.11.2022 sendt oppdrag til statsforvalterne. Arbeidet skal ledes av de hovedansvarlige statsforvalterne for villreinområdene områdene, med Norsk villreinsenter som sekretariat. Statsforvalteren i Trøndelag er hovedansvarlig statsforvalter for Snøhetta og Knutshø villreinområder.

I denne saken legges det opp til at villreinnemnda kan gi innspill til statsforvalteren om tema som bør innlemmes og prioriteres i tiltaksplanene. Det som saksbehandler vurderer som hovedutfordringer i villreinområdene legges kortfattet frem under. Saken legges frem til drøfting. Det legges ikke frem forslag til vedtak.

Snøhetta

Fra tilstandsklassifiseringen:

Helhetsvurderingen medførte at Snøhetta villreinområde ble klassifisert til dårlig kvalitet, etter at delnorm 1 og delnorm 3 ble satt til dårlig kvalitet, mens delnorm 2 ble satt til middels kvalitet. Snøhetta oppfyller dermed ikke kvalitetsnormens mål om minimum middels kvalitet.

Tabell 4.2.2 Klassifisering av de enkelte måleparameterne under delnorm 1, 2 og 3 for Snøhetta. Eventuell grå fargekode angir manglende datagrunnlag. Måleparameter 'Helsestatus – forekomst av alvorlig meldepliktig sykdom' måles ved å angi om slike sykdommer er til stede eller ikke, og middels tilstand benyttes derfor ikke for denne måleparameteren.

Delnorm	Måleparameter	Dårlig	Middels	God
1	Kjønns- og alderskorrigert slaktevekt på kalv	X		
1	Antall kalver per 100 simle og ungdyr	X		
1	Andel eldre (≥ 3 år) bukk per voksen (≥ 1 år) simle		X	
1	Genetisk variasjon			X
1	Helsestatus – forekomst av alvorlig meldepliktig sykdom		Brukes ikke	X
2	Lavbeiter		X	
3	Funksjonell arealutnyttelse			X
3	Funksjonelle trekkpassasjer	X		

Antatte hovedutfordringer/fokusområder:

Stroplsjødalen og Hjerkinplatået:

Den store menneskelige ferdselen i Stroplsjødalen hindrer reinens naturlige arealbruk og vandring mellom fjellene i Oppdal og Hjerkinplatået for å nå viktige beiteområder. Det er flere sentrale aktører av denne utfordringen. Stisystemer (trolig DNT) fra Kongsvold og Grønbakken til Reinheim (DNT Oslo og Omegn) og Åmotdalshytta (KNT). Moskusstammen hvor Statsforvalter og overordnede myndigheter er sentral aktør av utfordringen. Nasjonalparkmyndigheter som innvilger dispensasjon til organisert ferdsel for å se på moskus. Dette vurderes i dag som en stor utfordring for reinen i Snøhetta

Snøheimveien og Hjerkinplatået:

Den store menneskelige ferdselen i Snøheimveien hindrer reinens naturlige arealbruk og vandring mellom fjellene i Oppdal og Hjerkinplatået for å nå viktige beiteområder. Det er flere sentrale aktører av denne utfordringen. Dovre kommune og DNT Oslo og Omegn. Moskusstammen hvor Statsforvalter og overordnede myndigheter er eier av utfordringen. Nasjonalparkmyndigheter som innvilger dispensasjon til organisert ferdsel for å se på moskus. Dette vurderes i dag som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en viktig årsak til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen.

Menneskelig aktivitet langs Aursjøvegen mellom Eikesdal og Sunndalsøra i Molde og Sunndal kommuner:

Den menneskelige aktiviteten langs veien hindrer / begrenser reinen i å vandre nord og sør vest for Aursjødemningen og mellom Snøhetta øst og vest i Torbudalen. Dette vurderes som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en viktig årsak til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Aursjøvegen AS er sentral aktør av utfordringen.

Menneskelig aktivitet ved fritidsboliger ved Aursjødemningen, Torbuhalsen, i Molde kommune:

Menneskelig aktivitet her hindrer reinen å bruke gamle vandringsområder mellom Snøhetta øst og vest. Den menneskelige aktiviteten til og fra, og i området, bidrar til å dele stammen i to. Dette vurderes som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en av flere årsaker til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Sunndal kommune er som arealplanmyndighet sentral aktør av utfordringen.

Aursjøbassenget/Aursjøen i Lesja og Molde kommuner:

Aursjøen er en regulert innsjø på grensen mellom fylkene Innlandet og Møre og Romsdal. Før reguleringen i 1953 var det tre innsjøer, Sjøen er 30 km lang. Den kunstige dammen har oversvømmet gamle trekkveier og hindrer reinen å bruke gamle vandringsområder mellom øst og vest i Snøhetta. Dette bidrar til å dele stammen i to. Dette vurderes som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en av flere årsaker til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Statkraft Energi AS er tiltakshaver og er sentral aktør av utfordringen.

Menneskelig aktivitet ved fritidsboliger og utfartsanlegg ved Bjorli (Gravdalen) i Lesja kommune:

Den menneskelige aktiviteten innover fjellet hindrer / begrenser reinen i å vandre til og fra de vestlige delene av Snøhetta. Dette vurderes i dag som en middels stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en av flere årsaker til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Potensialet for stor utfordring er økende med planlagt økning i antall fritidsboliger og utbygging av utfartsanlegg. Aktivitet fra utfartsanlegget på Bjorli og det planlagte alpinanlegget i Eikesdalen vil redusere reinens bruk av de vestligste områdene av villreinområdet. Lesja kommune er som arealplanmyndighet sentral aktør av utfordringen.

Gravdalen, Eikesdalen alpinanlegg i Molde kommune:

Eikesdalen Alpinanlegg AS ble etablert i desember 2004. Selskapets hovedmålsetning er å bygge ut og drifte et alpinanlegg i fjellene i Eikesdal. Dette vurderes i 2022 som en liten utfordring for reinen i Snøhetta. Dersom alpinanlegget blir bygd er det potensiale for en stor utfordring. Aktivitet fra det planlagte alpinanlegget i Eikesdalen og utfartsanlegget på Bjorli vil redusere reinens bruk av de vestligste områdene av villreinområdet. Molde kommune er som arealplanmyndighet sentral aktør av utfordringen.

Trekk mellom Snøhetta og Knutshø

Trekket mellom Snøhetta og Knutshø ved Gåvålia-Hjerkinnshøe har opphørt. E6, jernbane og ferdsel knyttet til dette hindrer reinen å vandre mellom viktige sesongbeiter. Det er ønskelig å bedre tilgangen til sesongbeiter i en tid hvor klima endres og det blir mer nedbør.

Bestandsforvaltning

Det er ønskelig å foreta en grundig bestandsdynamisk analyse for å se i hvilken grad klima og andre påvirkningsfaktorer kan bidra til å forklare den negative utviklingen i slaktevekter

Knutshø

Fra tilstandsklassifiseringen:

Helhetsvurderingen medførte at Knutshø villreinområde ble klassifisert til dårlig kvalitet, etter at delnorm 1 ble satt til dårlig delnorm 2 til god og delnorm 3 til middels kvalitet. Knutshø oppfyller dermed ikke kvalitetsnormens mål om minimum middels kvalitet

Tabell 4.5.2 Klassifisering av de enkelte måleparameterne i delnorm 1, 2 og 3 for Knutshø. Eventuell grå fargekode angir manglende datagrunnlag. Måleparameter 'Helsestatus – forekomst av alvorlig meldepliktig sykdom' måles ved å angi om slike sykdommer er til stede eller ikke, og middels tilstand benyttes derfor ikke for denne måleparameteren (markert med svart).

Delnorm	Måleparameter	Dårlig	Middels	God
1	Kjønns- og alderskorrigert slaktevekt på kalv	X		
1	Antall kalver per 100 simle og ungdyr		X	
1	Andel eldre (≥ 3 år) bukk per voksen (≥ 1 år) simle		X	
1	Genetisk variasjon			X
1	Helsestatus – forekomst av alvorlig meldepliktig sykdom		Brukes ikke	X
2	Lavbeiter			X
3	Funksjonell arealutnyttelse		X	
3	Funksjonelle trekkpassasjer		X	

Antatte hovedutfordringer/fokusområder:

Infeksjon av saueparasitt

Villreinen blir infisert av skadelig saueparasitt på salteplasser. Infeksjon med rundorm kan være en årsak til redusert produksjon av kalv og slaktevekter.

Sterk belastning av barmarksbeiter

Sterk beitebelastning på de tilgjengelige barmarksbeitene. Det kan være en årsak til redusert produksjon av kalv og slaktevekter.

Bestandsforvaltning

Det er ønskelig å foreta en grundig bestandsdynamisk analyse for å se i hvilken grad klima og andre påvirkningsfaktorer kan bidra til å forklare den negative utviklingen i slaktevekter

Vinteråpen elv hindrer vandring

I Einundalen går deler av elva fra Fundin åpen om vinteren og er trolig en barriere for reinens vandringer i nord-sør retning, og trekk til de østlige delene av villreinområdet.

Ferdsel på strekningen Orkelsjøen til Unndalen

I området fra Orkelsjøen til Unndalen er det mye ferdsel på veier i barmarksperioden. Det hindrer reinens trekk og arealbruk videre nordover og østover.

Ferdsel på strekningen Orkelsjøen til Hånåbekksetra

I området fra Orkelsjøen til Hånåbekksetra er det mye ferdsel på veier i barmarksperioden. Det hindrer reinens trekk og arealbruk videre nordover og østover.

Behandling

Anbefalte tema til arbeid med tiltaksplaner for begge villreinområdene:

Aktiviteter som kiting og elsykling bør utløse en føre var holdning. Det bør innføres restriksjoner i villreinområder.

Bestandsforvaltning

Det er ønskelig å foreta en grundig bestandsdynamisk analyse for å se i hvilken grad klima, rovviltrykk, og andre påvirkningsfaktorer kan bidra til å forklare den negative utviklingen i slaktevekter

Anbefalte tema til arbeid med tiltaksplaner for Snøhetta villreinområde:

Moskusen er en innført art. Moskustammen er en sentral del av utfordringen fordi den genererer svært mye ferdsel. Statsforvalter og overordnede myndigheter er eier av utfordringen. Nasjonalparkmyndigheten, som innvilger dispensasjon til organisert ferdsel for å se på moskus, må gjøres oppmerksom på utfordringsbildet.

Stroplsjødalen og Hjerkinplatået:

Den store menneskelige ferdselen i Stroplsjødalen hindrer reinens naturlige arealbruk og vandring mellom fjellene i Oppdal og Hjerkinplatået for å nå viktige beiteområder. Det er flere sentrale aktører av denne utfordringen. Stisystemer (trolig DNT) fra Kongsvold og Grønbakken til Reinheim (DNT Oslo og Omegn), og Åmotdalshytta (KNT), Reinheim (DNT Oslo og Omegn), og den ferdselen disse hyttene genererer må vurderes. Dette vurderes i dag som en stor utfordring for reinen i Snøhetta

Snøheimveien og Hjerkinplatået:

Den store menneskelige ferdselen i Snøheimveien hindrer reinens naturlige arealbruk og vandring mellom fjellene i Oppdal og Hjerkinplatået for å nå viktige beiteområder. Det er flere sentrale aktører av denne utfordringen. Dovre kommune og DNT Oslo og Omegn. Snøheim og den ferdselen denne hytta genererer må vurderes. Dette vurderes i dag som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en viktig årsak til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen.

Menneskelig aktivitet langs Aursjøvegen mellom Eikesdal og Sunndalsøra i Molde og Sunndal kommuner:

Den menneskelige aktiviteten langs veien hindrer / begrenser reinen i å vandre nord og sør vest for Aursjødemningen og mellom Snøhetta øst og vest i Torbudalen. Dette vurderes som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en viktig årsak til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Aursjøvegen AS er sentral aktør av utfordringen.

Menneskelig aktivitet ved fritidsboliger ved Aursjødemningen, Torbuhalsen, i Molde kommune:

Menneskelig aktivitet her hindrer reinen å bruke gamle vandringsområder mellom Snøhetta øst og vest. Den menneskelige aktiviteten til og fra, og i området, bidrar til å dele stammen i to. Dette vurderes som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en av flere årsaker til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Sunndal kommune er som arealplanmyndighet sentral aktør av utfordringen.

Aursjøbassenget/Aursjøen i Lesja og Molde kommuner:

Aursjøen er en regulert innsjø på grensen mellom fylkene Innlandet og Møre og Romsdal. Før reguleringen i 1953 var det tre innsjøer, Sjøen er 30 km lang. Den kunstige dammen har oversvømmet gamle trekkveier og hindrer reinen å bruke gamle vandringsområder mellom øst og vest i Snøhetta. Dette bidrar til å dele stammen i to. Dette vurderes som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en av flere årsaker til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Statkraft Energi AS er tiltakshaver og er sentral aktør av utfordringen.

Menneskelig aktivitet ved fritidsboliger og utfartsanlegg ved Bjorli (Gravdalen) i Lesja kommune:

Den menneskelige aktiviteten innover fjellet hindrer / begrenser reinen i å vandre til og fra de vestlige delene av Snøhetta. Dette vurderes i dag som en middels stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en av flere årsaker til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Potensialet for stor utfordring er økende med planlagt økning i antall fritidsboliger og utbygging av utfartsanlegg. Aktivitet fra utfartsanlegget på Bjorli og det planlagte alpinanlegget i Eikesdalen vil redusere reinens bruk av de vestligste områdene av villreinområdet. Lesja kommune er som arealplanmyndighet sentral aktør av utfordringen.

Gravdalen, Eikesdalen alpinanlegg i Molde kommune:

Eikesdalen Alpinanlegg AS ble etablert i desember 2004. Selskapets hovedmålsetning er å bygge ut og drifte et alpinanlegg i fjellene i Eikesdal. Dette vurderes i 2022 som en liten utfordring for reinen i Snøhetta. Dersom alpinanlegget blir bygd er det potensiale for en stor utfordring. Aktivitet fra det planlagte alpinanlegget i Eikesdalen og utfartsanlegget på Bjorli vil redusere reinens bruk av de vestligste områdene av villreinområdet. Molde kommune er som arealplanmyndighet sentral aktør av utfordringen.

Trekk mellom Snøhetta og Knutshø

Trekket mellom Snøhetta og Knutshø ved Gåvålia-Hjerkinshøe har opphørt. E6, jernbane og ferdsel knyttet til dette hindrer reinen å vandre mellom viktige sesongbeiter. Det er ønskelig å bedre tilgangen til sesongbeiter i en tid hvor klima endres og det blir mer nedbør.

Anbefalte tema til arbeid med tiltaksplaner for Knutshø villreinområde:

Infeksjon av saueparasitt

Villreinen blir infisert av skadelig saueparasitt på salteplasser. Infeksjon med rundorm kan være en årsak til redusert produksjon av kalv og slaktevekter.

Sterk belastning av barmarksbeiter

Sterk beitebelastning på de tilgjengelige barmarksbeitene. Det kan være en årsak til redusert produksjon av kalv og slaktevekter.

Vinteråpen elv hindrer vandring

I Einundalen går deler av elva fra Fundin åpen om vinteren og er trolig en barriere for reinens vandringer i nord-sør retning, og trekk til de østlige delene av villreinområdet.

Ferdsel på strekningen Orkelsjøen til Unndalen

I området fra Orkelsjøen til Unndalen er det mye ferdsel på veier i barmarksperioden. Det hindrer reinens trekk og arealbruk videre nordover og østover.

Ferdsel på strekningen Orkelsjøen til Hånåbekksetra

I området fra Orkelsjøen til Hånåbekksetra er det mye ferdsel på veier i barmarksperioden. Det hindrer reinens trekk og arealbruk videre nordover og østover.

Veien inn til Orkelsjøen og videre til Unndalsvatnet har mye ferdsel hele året. Antall tillatelser til å kjøre med snøskuter er høyt.

Vedtak

Anbefalte tema til arbeid med tiltaksplaner for begge villreinområdene:

Aktiviteter som kiting og elsykling bør utløse en føre var holdning. Det bør innføres restriksjoner i villreinområder.

Bestandsforvaltning

Det er ønskelig å foreta en grundig bestandsdynamisk analyse for å se i hvilken grad klima, rovviltrykk, og andre påvirkningsfaktorer kan bidra til å forklare den negative utviklingen i slaktevekter

Anbefalte tema til arbeid med tiltaksplaner for Snøhetta villreinområde:

Moskusen er en innført art. Moskustammen er en sentral del av utfordringen fordi den genererer svært mye ferdsel. Statsforvalter og overordnede myndigheter er eier av utfordringen. Nasjonalparkmyndigheten, som innvilger dispensasjon til organisert ferdsel for å se på moskus, må gjøres oppmerksom på utfordringsbildet.

Stroplsjødalen og Hjerkinplatået:

Den store menneskelige ferdselen i Stroplsjødalen hindrer reinens naturlige arealbruk og vandring mellom fjellene i Oppdal og Hjerkinplatået for å nå viktige beiteområder. Det er flere sentrale aktører av denne utfordringen. Stisystemer (trolig DNT) fra Kongsvold og Grønbakken til Reinheim (DNT Oslo og Omegn), og Åmotdalshytta (KNT), Reinheim (DNT Oslo og Omegn), og den ferdselen disse hyttene genererer må vurderes. Dette vurderes i dag som en stor utfordring for reinen i Snøhetta

Snøheimveien og Hjerkinplatået:

Den store menneskelige ferdselen i Snøheimveien hindrer reinens naturlige arealbruk og vandring mellom fjellene i Oppdal og Hjerkinplatået for å nå viktige beiteområder. Det er flere sentrale aktører av denne utfordringen. Dovre kommune og DNT Oslo og Omegn.

Snøheim og den ferdselen denne hytta genererer må vurderes. Dette vurderes i dag som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en viktig årsak til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen.

Menneskelig aktivitet langs Aursjøvegen mellom Eikesdal og Sunndalsøra i Molde og Sunndal kommuner:

Den menneskelige aktiviteten langs veien hindrer / begrenser reinen i å vandre nord og sør vest for Aursjødemningen og mellom Snøhetta øst og vest i Torbudalen. Dette vurderes som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en viktig årsak til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Aursjøvegen AS er sentral aktør av utfordringen.

Menneskelig aktivitet ved fritidsboliger ved Aursjødemningen, Torbuhalsen, i Molde kommune:

Menneskelig aktivitet her hindrer reinen å bruke gamle vandringsområder mellom Snøhetta øst og vest. Den menneskelige aktiviteten til og fra, og i området, bidrar til å dele stammen i to. Dette vurderes som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en av flere årsaker til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Sunndal kommune er som arealplanmyndighet sentral aktør av utfordringen.

Aursjøbassenget/Aursjøen i Lesja og Molde kommuner:

Aursjøen er en regulert innsjø på grensen mellom fylkene Innlandet og Møre og Romsdal. Før reguleringen i 1953 var det tre innsjøer, Sjøen er 30 km lang. Den kunstige dammen har oversvømmet gamle trekkveier og hindrer reinen å bruke gamle vandringsområder mellom øst og vest i Snøhetta. Dette bidrar til å dele stammen i to. Dette vurderes som en stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en av flere årsaker til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Statkraft Energi AS er tiltakshaver og er sentral aktør av utfordringen.

Menneskelig aktivitet ved fritidsboliger og utfartsanlegg ved Bjorli (Gravdalen) i Lesja kommune:

Den menneskelige aktiviteten innover fjellet hindrer / begrenser reinen i å vandre til og fra de vestlige delene av Snøhetta. Dette vurderes i dag som en middels stor utfordring for reinen i Snøhetta, og en av flere årsaker til manglende måloppnåelse i kvalitetsnormen. Potensialet for stor utfordring er økende med planlagt økning i antall fritidsboliger og utbygging av utfartsanlegg. Aktivitet fra utfartsanlegget på Bjorli og det planlagte alpinanlegget i Eikesdalen vil redusere reinens bruk av de vestligste områdene av villreinområdet. Lesja kommune er som arealplanmyndighet sentral aktør av utfordringen.

Gravdalen, Eikesdalen alpinanlegg i Molde kommune:

Eikesdalen Alpinanlegg AS ble etablert i desember 2004. Selskapets hovedmålsetning er å bygge ut og drifte et alpinanlegg i fjellene i Eikesdal. Dette vurderes i 2022 som en liten utfordring for reinen i Snøhetta. Dersom alpinanlegget blir bygd er det potensiale for en stor utfordring. Aktivitet fra det planlagte alpinanlegget i Eikesdalen og utfartsanlegget på Bjorli vil redusere reinens bruk av de vestligste områdene av villreinområdet. Molde kommune er som arealplanmyndighet sentral aktør av utfordringen.

Trekk mellom Snøhetta og Knutshø

Trekket mellom Snøhetta og Knutshø ved Gåvålia-Hjerkinshøe har opphørt. E6, jernbane og ferdsel knyttet til dette hindrer reinen å vandre mellom viktige sesongbeiter. Det er ønskelig å bedre tilgangen til sesongbeiter i en tid hvor klima endres og det blir mer nedbør.

Anbefalte tema til arbeid med tiltaksplaner for Knutshø villreinområde:

Infeksjon av saueparasitt

Villreinen blir infisert av skadelig saueparasitt på salteplasser. Infeksjon med rundorm kan være en årsak til redusert produksjon av kalv og slaktevekter.

Sterk belastning av barmarksbeiter

Sterk beitebelastning på de tilgjengelige barmarksbeitene. Det kan være en årsak til redusert produksjon av kalv og slaktevekter.

Vinteråpen elv hindrer vandring

I Einundalen går deler av elva fra Fundin åpen om vinteren og er trolig en barriere for reinens vandringer i nord-sør retning, og trekk til de østlige delene av villreinområdet.

Ferdsel på strekningen Orkelsjøen til Unndalen

I området fra Orkelsjøen til Unndalen er det mye ferdsel på veier i barmarksperioden. Det hindrer reinens trekk og arealbruk videre nordover og østover.

Ferdsel på strekningen Orkelsjøen til Hånåbekksetra

I området fra Orkelsjøen til Hånåbekksetra er det mye ferdsel på veier i barmarksperioden. Det hindrer reinens trekk og arealbruk videre nordover og østover.

Veien inn til Orkelsjøen og videre til Unndalsvatnet har mye ferdsel hele året. Antall tillatelser til å kjøre med snøskuter er høyt.

28-2023 Eventuelt

Nemnda ønsker å formidle til Miljødirektoratet at det er behov for bedre tellinger. Sekretær lager et utkast til brev som sjekkes ut med medlemmene. Det gjelder både kalvetellinger, strukturtellinger og minimumstallinger. Det er også ønskelig at det følger en kort vurdering av gjennomført telling og resultat.

Nemnda ønsker å gi innspill til innspillsmøte om stortingsmelding om villrein som Klima- og Miljødepartementet vil holde 4. mai 2023. Sekretær lager et utkast til uttalelse som sendes på utsjekk til medlemmene.